

Mindenki kincse

Marton Marcell atya immáron „tiszteletreméltó”, azaz megilleti őt a rendes és nyilvános tisztelet az Isten népe részéről. Egy olyan üzenet legmagasabb szintű megerősítésének a kezdete ez, amelyet mindig is tudtunk és sejtettünk: Marcell atya mindenkinek való. Nem csak a kármelitáknak. Marcell atya szól mindazokhoz, akiknek az életét ő maga is megtapasztalta: volt jámbor gyermek és hitét nem gyakorló fiatal; volt tanár és katona; megtérő és újrakezdő; szerzetes és pap, gyóntató és igehirdető. Végül – az utolsó 16 évében – a „hétköznapi szent”: akiknek kolostora az utca, a villamos, a János-hegy; akinek szerzetesi ruhája a nadrág, a zakó, a nyakkendő; akinek napirendje az állandó jelenlét Isten és embertársai számára; akinek aszkézise a megnemérettetés, az üldözés, a betegség („minden napnak a maga baja”). Egy olyan valaki, akit Magyarország hercegprímása lelkiezetőül és gyóntatóul választott. Olyan valaki, akinek Krisztussal való kapcsolata, Máriával való kapcsolata, hivatása és küldetése egy kicsit sem ingott meg, amikor el kellett hagynia a szerzetesi életet. Olyan valaki, aki ezáltal arra tanít minket: egy a szükséges, hogy szeressünk és szeretve legyünk Isten által, hogy tegyük, amit tennünk kell, bármilyen körülmények között. Felismerjük, milyen kincset birtoklunk Marcell atya személyében? Felismerjük, hogy ki is volt ez a valaki, akinek földi maradványai a Huba utcai templomunk Fájdalmas Anya oltára alatt nyugszanak? Ó, magyarok és kármeliták, nehogy abba a hibába essünk, hogy nem látjuk óriási megajándékozottságunkat. Fedezzük fel a Tiszteletreméltó Marcell atyát, fedezzük fel az embert, a hétköznapi szentet, a szeretet és a remény hírvivőjét és ikonját!

Béri László Renátó ocd

felelős szerkesztő

karmelujsag@karmelitarend.hu

TANÍTÁS



MARCELL ATYA TISZTELETREMÉLTÓ LETT...

2013. december 9-én kaptuk váratlanul a hírt, hogy a Szentatya aláírta a Marcell atya erényeinek hősiek fokának elismeréséről szóló dekrétumot. Érdekes egybeesés, hogy erre azon a napon került sor, amely pontosan 9 hónappal előzi meg Marcell atya földi születésnapját, s amelyen idén az Egyház – december 8. helyett, amely vasárnapra esett – a Szeplőtelen Fogantatást ünnepelte.

Talán az sem véletlen, hogy éppen ezen a napon került a kezembe egy jótévő által a Kis Szent Terézke Rózsakertjének egy különkiadása, mely Lisieux-i Szent Teréz halálának 50. évfordulójára került kiadásra, s amelyben Marcell atyának egy – önéletrajzi vallomásokban gazdag – cikkére bukkantam. A tiszteletreméltó cím kihirdetésének alkalmához méltónak tűnt ez az először 1947-ben közölt cikknek a közlése, amelyben Marcell atya a tőle megszokott megkapó őszinteséggel vall önmagáról és arról, ami az általa megélt lelkeséget sajátos módon jellemzi: a Lisieux-i Szent Terézzel és a Szűzanyával megélt bensőséges kapcsolatáról.

fr. Rafael

LELKI FORGÁCSOK

A csak Neki lobogó szeretet Tüzére

A könnyed szent

Mindenekfölött a Bizalom Szentje. Ha pedig azt mondjuk: az egyszerűség, a teljes leegyszerűsödés – a lelkiélet netovábbja, akkor legtöbbször ő jut eszünkbe.

Hódítóan egyszerű! – De ha valaki egy kérdést így tenne föl: Mi tetszik nekem Kis Terézben? Azt felelném habozás nélkül:

A nagy könnyedség!

Hogy miért éppen ez?! – Mert gyakorlatilag fogom fel a lelkiéletet. A legtöbb lélekben éppen ez a könnyedség hiányzik. Ezért haladnak oly lassan és igen-igen nehezen előre.

Lám a kis Szent! – „Túlteszi magát” minden nehézségen. Azaz nem ismer nehézséget.

Nem akarják fölvenni a Kármelra, mert nagyon fiatal! – Magasra fésüli a haját, hogy idősebbnek lássék, – úgy jelenik meg a püspök előtt. Hogy ez még sem döntötte el az ügyét kedvezően, az eső is zuhogott, minden gyászolt, – semmi baj! Imádkozik, ostromolja tovább az Eget.

Aztán a pápa előtt! XIII. Leónak a térdére könyököl, úgy könyörög. Az eredmény megint csak nem mondható fényesnek, az eső esik, de kedvét nem veszíti. – A böjtölés nagy önmegtágadásait dehogyan is engedik meg neki. Tehát eszi azt, amit eléje tesznek. De van is ám miben megtagadnia magát!...



Küldhet Jézus bármit, megpróbálhatja így, vagy amúgy: mindent elfogad, eltűr, elvisel. Hiszen tudja azt Jézus: miért küldi őket! De ő is kitalálja, rögtön megmagyarazza. Világos előtte: éppen úgy kellett történnie!...

Csak kicsinynek kell lennie! Íme! Még otthon vannak. Sétából térnek vissza. A kertajtót – szörnyűség! – ló állja el. Nénjei tehetetlenek. Ő fogja magát, átbújik a ló hasa alatt. – Picike volt...

Csak kicsi, gyermek, alázatos, – ő igen! – porszem légy! S minden megy. Tied az Ég, tied Jézus, s a föld is mennyország számodra. – Mennyi lélek kínlódik! Oly nehezen, gyötrelmesen indulnak a „tökéletesség útján”.

Csak könnyedén, – tanít példájával a kis Teréz.

Egy festmény róla

Azaz hogyan lehetne őt megfesteni? – Megfesteni t. i.,...ahogyan képzeletünkben valósággal él?!

Gondolom így:

Jár az Élet hatalmas hullámozó tengerén. De hogyan „jár”?

– Mintha nem is volna hullám rajta. – Nem is „jár”, – *lebeg!*

– Miért? – Ez az ő titka. S mi ez a titok? – Az ő *szerele!* – Miféle „szerelem”?

– Jézus! Egyedül Jézus! Csak Őt nézi. Mindig Őt nézi.

Péter is járt a habokon. De csak addig, amíg Őt nézte, – Jézust. Mihelyt levette Róla tekintetét, mihelyt megjíedt, – már süllyedt is.

A szerelmes Szerelmesét nézi. – Ez volt kis Teréz.

Nem a habokat, a zúgó tengert, a zajló, hánykódó hullámokat nézte, hanem – Jézust. Az emberek az életet nézik, nem Jézust. Pedig Jézus az igazi Élet. A Szent kizárólag Őt nézte. Ezért járt-lebegett az élet hullámain. Nem vészett el bennök. Az ő szeretetét exclusív, kizárólagos szeretetnek hívják. – Kizár minden más szeretetet.

Megfesseném a tekintetét. Nem lefelé nézett, hanem – fölfelé. S aki fölfelé néz, a magasba, az nem szédül.

A matrózjelölteket így tanítják árbocra mászni. Biztatják: ne lefelé, – fölfelé nézz, különben leszédülsz!

Aki a magasból lenéz, aki a földet nézi, az megszedül s könnyen le is szédülhet. – Kis Teréz pedig már nagyon magasan volt. De még magasabbra vágyott. A vágy vitte, röpítette – fölfelé. Ezért szerette a Sas-hasonlatot. Jézust is annak nevezte. Nézte, várta, leste, epedte: mikor csap le rá az isteni Sas! Szerelmese tekintetét elsajátította. Neki is sasteintete volt: a magasságos Végtelenbe látott.

Nagy tudomány: sohasem lefelé, mindig fölfelé tekinteni, sohasem a földet, mindig – Jézust nézni! Quae sursum sunt, sapite, non quae super terram. Az oda-fentvalókat nézzétek, nem a földön lévőket.

Ez az életszentség művészete: járni, sőt lebegni a földi élet hullámain, mint – Kis Szent Teréz.

A mosoly szentje

Mindig mosolyog. Anyjától tanulta: Máriától. A Szűzanya úgy gyógyította meg már-már halódó kislányát: rámosolygott.

Akkor rajta felejtődött ez a máriás mosoly, s azóta ezzel gyógyítja ő is a lelkeket és csalogatja őket Jézushoz. Nem tudnak neki ellenállni. Ezért szeretik az egész világon ezt a bájos Szentet; a mosolyáért, amely a Szűzanyáról reáragadt.

De vajon jól van ez? Lehet ez így?! Szörnyen komoly az élet, s vannak megrendítő dolgok még Kis Teréz életében is, amelyeken inkább sírni, zokogni illenék?! – Igaz! De ő még a könnyek közt is mosolyog. Peresze ne gondoljunk mindig fizikai mosolyra. Több, igazabb, értékesebb a lélek mosolya.

Mi ez a mosoly őnála? Könnyelműség?! Avagy – fölényesség?! Magabízó fölületesség?!

Egyik se. Tehát akkor micsoda?

A határtalan bizalom biztossága!...

Egy szerzetesfőnök viszi csónakon szerzetesfiait megáradt folyón át. Egymás után törnek el az evezők a nagy erőlködésben. Már csak egy evező ép. Egyszer

csak azt is elkapja a rettentő ár. Kétségbeesve jajdul föl a kishitű csapat. Csak a főnökatyá borul térdre s mosolyogva mondja: Hála Neked Uram, most már csak egyedül tebenned bízhatunk. S megmenekültek. A mosoly, mely ajkán játszadozott, a teljes bizalom biztossága volt.

Hogyan gondolkozik a kisterézkés lélek? Így szól másokhoz: Ti félhettek, aggódhattok, ez a ti dolgotok. Nekem nincs félni és féltetni valóm. Mindig Istenkézben vagyok. Más nem történhetik velem, csak az, amit Ő akar. Az pedig jó, mert az Ő akarata. – A kananei asszonynak az arcán ott lebegett a mosoly. – S a Szűzanya is mosolygott a kánai menyegzőn: biztos volt a dolgában; bizalmának Fia nem tudott ellenállni. Ő ismerte Fiát. Ezért volt a bizalma korlátlan.

Scio, cui credidi. Tudom, kinek hiszek. Szent Pálnak ez a kijelentése tökéletesen megmagyarázza a bizalom lényegét.

Kis Szent Teréz tudja, kinek hisz, kiben bízik. Ezért a mosoly az arcán minden körülmények között. Főlényesség ez?! Dehogy! Tudja ő, kinek hisz. Ismeri Jézus hangját az Evangéliumból: Ó, ha hitetek volna... S hogy dicséri a bizalmat!

Scio, cui credidi! Ez az egész: a bizalom!... Ő a Bizalom Szentje, de így is lehet mondani: a Mosoly Szentje!

Kis Teréz és a Szűzanya

Viszonya a Szűzanyához páratlanul természetes. „Ő mennyire szeretem a Szűzanyát!” mondta utolsó napjaiban. S azt is mondta, hogy mindazok a predikációk, amelyeket Róla hallott, hidegen hagyták.

Mekkora szeretet lobog ezekben a szavakban: „Hogy’ szerettem volna pap lenni, hogy prédikálhassak a Szűzanyáról. Azt hiszem, első alkalomra megértették volna, hogyan gondolkozom Felőle!”

Valósággal magával ragadja a gondolat, hogy Mária az Édesanyja. Egy hosszú versben: „Miért szeretlek, ó, Mária?” nem győzi őt dicsőíteni. – Nem is csodálkozunk már, mikor ilyeneket hallunk tőle: Sokszor azon veszem észre magamat, hogy így beszélek a Szűzanyához: „Tudod, Anyám, hogy én százszorta boldogabb vagyok, mint Te. Mert Neked nincs Szűzanyád, mint nekem; akit úgy szeretethetnél, mint ahogy én szeretlek Téged.” – Vagy: „Ó, Mária, ha Te lennél



Kis Teréz, én meg lennék a Mennyország Királynéja, akkor szeretnék Kis Teréz lenni, hogy Téged mondhasalak a Mennyország Királynéjának.”

Körülbelül egy hónappal halála előtt azt mondta: „Ha éjjel, mikor már nem bírtam tovább, kértem a Szűzanyát, vegye kezei közé fejemet, hogy tovább hordhassam.”

A Szűzanya valóságos Édesanya. Ő pedig, Kis Teréz, valóságos gyermeke. S ez az igazi!...

Egy élmény

Valakitől tudom, de hadd mondjam el az ő szavaival.

Igen régen volt. Tudósféle voltam, sokat utazott ember, kicsit művész is. Az irodalmat nagyon szerettem, de a nők írását — lenéztem. Egy délután betoppan a szobámba a házigazdám leánya, eszes, finomlelkű teremtés, telve a legszebb, különösen vallásos kultúrával.

Könyvet nyújt át; nagyon kér: okvetlen olvassam el, még pedig igen figyelmesen, – Nézem a címtábláját: valamiféle Kisded Jézusról nevezett Teréz nővér önéletrajza, Egy lélek története.

Kissé ingerülten adom vissza a könyvet:

Nem szeretem a nő-írókat!

De ő csak erőlteti, olvassam el! Bosszúsan vetek véget a dolognak:

– Főzőkanál való a kezükbe, nem toll!

Valami ilyesfélét mondhattam, de a leányka nem sértődött meg. Neki fontosabb volt: „egy lélek története”, t.i. az én lelkem, amely annak a másik léleknek a történetén keresztül – még ha nő is írta! – majd csak megváltozik, – enged a büszkeségéből s az ostoba előítéletből!

A visszaadott könyvet nem vitte magával, hanem szelíden letette az íróasztalomra, aztán még egyszer, kedves, könyörgő mosollyal rám nézett:

– Nagyon szépen kérem, olvassa el! — azzal magamra hagyott.

Én pedig dohogtam magamban: hogy ezek a nők mindenbe beleütik az orrukat, stb... Megfogadtam, azért se olvasom el!

Nemsokára fogtam a sétatálcát, a kalapomat, ki a szabadba... Kisded Jézusról nevezett Teréz nővér! – Miféle apáca lehet az?! – De mit akar ez a leány is az én lelkemmel? Mi köze hozzá?! Pláne, mi köze van ahhoz a „Kisded Jézusról nev. Teréz nővérnek?!

Nem tudom, pont ezek a gondolatok jártak-e a fejemben, a tény az, hogy mikor este haza mentem, első tekintetem a könyvre esett, amely ott az íróasztalomon valósággal kínálta magát. Nem tudtam levenni a tekintetemet róla, pedig „nő” írta, – és tény az is, hogy a többi könyv – klasszikusok és modernek – mintha csak mind elbújtak, egyszerre csak eltűntek volna! Úgy látszik, nem akartak közösséget vállalni a „nő”-íróval, aki hozzá

még apáca is, – így hát egyedül maradtam a „Kisded Jézusról nevezett Teréz nővérrel”.

Fölvettem a könyvet – még álltomban. Aztán elkezdtem olvasni...

Nem tudom, mikor ültem le, de az olvasást nem voltam képes abbahagyni. A villany égett, és igen nagy csend volt körülöttem...

Ez a „nő” – meghódított.

Utána pár esztendőre rá jött – a Kis Teréz után a – Nagy Teréz, a Nagy Szent Teréz után pedig – mindörökre az, Aki áldott az asszonyok között: a Kármelhegyi Boldogságos Szűz Mária.

Azóta Ő, ez a legutóbbi, írja az én szegény életemnek, vagyis inkább az én igen-igen boldog lelkemnek a történetét.

Ez a „Nő” – Mária, – ez az igazi Író. *Beleírja* a lelkekbe Isten Igéjét tűzzel és anyai csókkal. Az Ige pedig megtestesül és bennünk lakozik, s úgy hívják: Jézus!

Eddig van! – A lépcsőfokokat azonban jól megjegyezzük:

Kis Szent Teréz – Nagy Szent Teréz – Mária – Jézus!...

Egy másik élmény

Ezt is attól a bizonyos valakitől tudom. Hadd beszéljen helyettem.

Akkor már rég bent voltam egy szent Rendben. Fialat, kezdő szerzeteseknek kellett egyszer oktatást adnom. Pontosan akkor jutottam birtokába ennek a csodaszép és mélységesen mély Kis Szent Teréz-versszaknak:

*Az életem egy perc, egy röpke óra csak,
Egy pillanat, amely jön és gyorsan elszalad.
Kell, Uram, hogy **ma** szeresselek nagyon!
Mert lesz-e holnapom?!*

Szerettem szent Rendünk új hajtásait, az életemet is odaadtam volna értük. Ami engem megragadott, azt azonnal közöltem velök. Az oktatás végén azt mondtam nekik: elő a ceruzával, füzettel, írják csak! Lediktáltam nekik a versszakot.

Aközben és utána csodálatos átalakuláson ment keresztül a lelkem. „Lesz-e holnapod?” – zúdult rám a kérdés, s már is visszhangzott a felelet: „Nem lesz holnapod! Kell, hogy *ma* szeresd Jézust nagyon!”

És elöntött, tűzbe gyújtott a forró vágy: ma szeretni Őt nagyon! De a ma nem elég; kevés ahhoz, hogy Őt nagyon szeressem.

Elfűtött a meleg, szinte beleizzadtam: Uram, még egy kis időt, adj nekem még többet, napokat, hónapokat, éveket, hogy nagyon szeresselek! Ne, ma még ne! Nem szerettelek még eléggé, azaz – nagyon!

De könyörtelenül visszhangzott az egész bensőm: Nem lesz holnapod! Nem lesz holnapod! Ma meghalsz! Ott leszel Urad, Bírád, a te „Édes” (ó, de szégyen-

kezett a lelkem!), a te Édes Jézusod előtt kevés, igen csekély, gyatra szereteteddel. Pár órám van még. Ebbe belesűríteni minden szeretetet, lángolót, forró, mindent, az életemet is fölemészítő szeretetet! – ez égetett, gyújtott, meg aggasztott, hol édes reménységgel, hol keserű lemondással hányta-vetette lelkemet.

Igy jött el a Sexta-, a Nona-zsoltosma ideje: Nem lesz holnapod!

Szeretni nagyon, az elvesztegetett időt, a szeretet-hiányt pótolni! – úgy hömpölygött az én riadt és mégis magasságokba igyekvő lelkemben az istenszeretet hullámtengere, úgy dagadozott lángbaborult szívemben az érzelmek élővize, hogy azt hittem: belehalok!

Jött a lelkiismeretvizsgálat ideje: szeretni nagyon, de nagyon! Az ebéd: minden perccel kevesebb, kihasználni az időt, a pillanat századrészét is!

Délután 2 óra után autóbuszra kell ülnöm, nővéreket kell gyóntatnom egy messzi-faluban, s szentbeszédet mondani nekik. – Nem érem meg... az úton ér a katasztrófa... a Nagy hídon belezuhanunk a Dunába, vagy valami karambol tör-



ténik, összeütközés, szerencsétlenség... – Uram! Édes Jézusom! Nem lehet még ma!... Pótolni kell a szeretetet, amely nem Neked égett, a szív szeretetét, amely nem Teérted lángolt... Egész szívem szeretnék adni, osztatlant, – lángtengert!... Kell, hogy *ma* szeresselek nagyon! De a „ma” nem elég a „nagyon”-hoz.

Igy értem ki az autóbusz-megállóhoz. Még van 5 perc az érkezésig. Kis Teréz! Most tégy valamit! A „nagyon”-t el kell érnem! „Nagyon” kell szeretnem, még pedig *ma!*... És Kis Teréz odaállt mellém, észrevétlenül surrant hozzám. – Később jöttem rá, hogy ő volt a *Sugalló*.

Mert eszembe jutott hirtelen a – Szűzanya. – És minden megváltozott... Hát nem volt Ő az én Mindenem?! Hát nem vagyok gyermeke, akármilyen hitvány és csupa gyarlóság; és Ő nem az én Édesanyám?!

Az Ő szeretetével szeretlek, Jézusom!

És elcsitult minden bennem. Hallatlan, édes nyugalom szállt meg és Jézus a maga békéjét csókolta a lelkemre. – *Anyám szeretetével tudlak „nagyon” szeretni, Uram!*

És vártam az autóbustt vidáman, valami gyönyörűen hősiess lelki hangulatban, teljes megelégedéssel Isten akaratával szemben.

Nem is kell „holnap”, sem napok, sem évek. Elég a *ma!* A Szűzanya mindent pótol. A bizalom csodákat művel. Hiszen e pillanatban is csodát művelt; lelkem egészen átalakult: minden pillanatban készen... dalolt a lelkem, Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum! Kész az én szívem, Isten, kész az én szívem.

Ragyogó arccal léptem föl a „halál-autóbuszra”.

No, most!... Sebesen robot felénk egy teherautó, minden leste, várta bennem az összeütközést, de – semmi se történik. Jön egy másik, egy harmadik; kocsik jönnek, elvágatnak, most, most!... De újra semmi! – Rá a hídra!... Majd itt! ... Nézem, lesem, várom, s szerelmesen dobog, lobog, gyulladozik, ég, lángol a szívem: Szeretlek Jézusom, nagyon, ahogy még sohasem szerettelek, szeretlek Anyám szeretetével...

Át a hídon! – át, még pedig épségben; nem mentünk neki a korlátnak, nem zuhantunk bele az örvénybe. No, majd... Jön a kanyarulat: a „halál-kanyar”. – Hiába! „Megússzuk”; szűk út, szekerek, járművek... semmi, semmi nem történt.

– Végállomás! Szól a kalauz. Alig ízlik a lemenet... Hiszen már meg kellett volna halnom!

A nővéreknek elmondtam ezt a lelki élményt. Mit is mondhattam volna nekik mást abban a szent, gyönyörű lelkiállapotban?!

– A verset hajtogattam:

*Kell, Uram, hogy **ma** szeresselek nagyon!
Mert lesz-e holnapom?!*

Mit akar hát velem az Úr?

Semmi mást, s mégis a legtöbbet: hogy *ma* szeressem Őt nagyon!

Tied az érdem, kis Teréz, hogy azon a napon oly nagyon szerettem Jézust.
– Légy rajta, hogy *mindennap* oly nagyon szeressem Őt...



GONDOLATAIM MARCELL ATYÁRÓL

P. Péceli Bence Imre ocd – Keszthely

Nekem az első szó, amely Marcell atyával kapcsolatban eszembe jut: a nehézség. Lelki tapasztalatait kezdetben nagyon nehezen tudtam megérteni, felfogni, sőt valamennyire taszított is engem. Még most is vannak nehézségeim főként a Szépszeretben leírtakkal kapcsolatban, de azért azt hiszem, hogy most már egészen megbarátkoztam vele.

A Marcell atyára vonatkozó kezdeti ellenérzések bennem a következően alakultak: Amikor beléptem a Kármelita Rendbe, találkoztam a testvérek és a templomba járó hívek Marcell atya iránt érzett nagy tiszteletével, szeretetével, és egy olyan érzéssel, vagy felfogással, hogy Marcell atyát nagyon kell hangsúlyozni. Mint egy olyan fiatal, aki éppen egy új közösségbe lépett, úgy éreztem, hogy nekem is kötelességem ezt a közösség egészére érvényes általános felfogást magamévá tenni. Ennek következtében minden Marcell atya írásaira vonatkozó ellenérzésemet és értetlenségemet (amely eredhetett akkor a kevés ismeretből is ōreá vonatkozóan) megpróbáltam elfojtani, és ez inkább ellentétesen sült el.

Marcell atya írásai között számomra még mindig a Szépszeretet című önéletrajzi írása a legnehezebb, nagyon erős máriás tapasztalatai és szimbólumai előtt még mindig néha értetlenül állok. A legtöbb zavart még mindig az okozza bennem, hogy Mária nevének, szerepének említése úgy tűnik számomra, hogy nagyon-nagyon aránytalan Jézussal, és a Szentháromsággal szemben. Bár az is igaz, hogy egyre inkább felfedezem értékeit, és mintegy rejtvényben megtalálom az olvasási kulcsokat. Tisztában vagyok azzal, hogy az ő máriás tapasztalataival kapcsolatos nehézségeim összefüggnek, úgy általában Mária jelenlétének, és szerepének az életemben való felfogásának nehézségeivel. Egyre inkább azt gondolom, hogy a Szépszeretet című művet csak misztikus szinten lehet megközelíteni. Ha csak valami jámborságot keresünk, vagy látunk meg benne, akkor annak nyelvezete valóban visszatetsző lehet. Számomra a Kármel helyes Mária-tiszteletének leírásai között a legtetszetősebb mondat a következő: „A Kármelben nem feltétlenül a Szűzanyáról való beszéd és a Vele való beszélgetés a legfőbb jellegzetessége a Mária-tiszteletnek, hanem inkább az, hogy a Szűzanyát szerető lélek az Ő szemlélődésbeli tapasztalatára vágyik, és abban részesül.”¹ Időközben rájöttem arra is, hogy biztos, hogy bennem is sok hiba és hiá-

¹ Terézi Kármel, 100 éves a Magyar Rendtartomány, 55. old.

nyosság van, melyek még jobban eltávolítanak engem az ő tapasztalataitól. Marcell atya tapasztalatainak a magamhoz engedése számomra is több lelki gyümölcstől hozott már, főleg a Szűz Máriával való kapcsolat terén.

Marcell atya személyéhez és tapasztalataihoz való közeledéshez azonban leginkább az segített, hogy elolvastam más írásait is. Akkor éreztem magam először közel őhozzá, amikor elolvastam a *Muzulmán sírokon* című regényét. Ez az életrajzi regény a még világban élő, de már a megtérés útját megkezdő Marton Boldizsárt úgy mutatja be számomra, mint egy hozzám közel lévő embert, aki nem a felhőkben, hanem egészen ezen a világon él, jó értelemben élvezzi a földi dolgokat, meglátja ennek a világnak a szépségét, egyszóval egészen természetes hús-vér ember.

Marcell atya lelkiségében számomra a szentmisére vonatkozó gondolatai a legvonzóbbak, és talán legérthetőbbek. Mária-tiszteletét leginkább a szentmise, és az ő misézési gyakorlatának fényében értem, tudom felfogni. Ezzel kapcsolatban nagyon tetszik például *A török alatt* című verse. Azt hiszem, hogy ő egy nagyon vonzó papi példakép. A *Szépszeretben* leírt tapasztalatait is a több írásának fényében értem, vagy tudom egyre inkább a helyükre tenni.

Egyébként az évek során valóban őszinte meggyőződésemmé lett, hogy Marcell atya tényleg szent életet élt: egy nagy megtérést követően állandóan (vagy legalábbis így tűnik) egy tudott lenni Isten akarásával, de legalábbis összeszedettségben élt. Megérint engem nagy alázata, bizalma, lelki gyermeksége, saját magát egészen elfelejtő áldozatos szeretete.

Marcell atya írásai között jelenleg a feloztatás előtt, vagy éppen annak a környékén az utolsó más szerzeteseknek, vagy nővéreknek tartott lelkigyakorlatos beszédei tetszenek. Azt hiszem, hogy közöttük vannak olyanok, amelyek profetikus hangneműek, és előrevetítették a szerzetesrendek feloztatását is. Azt gondolom azonban, hogy ezek a kijelentései nemcsak a kora emberéhez, hanem nekünk is szólnak, és bennünket is figyelmeztetnek. Nem mondhatjuk, hogy ez már ránk nem is érvényes. Igenis ezek a gondolatok éppen úgy nekünk is szólnak. Ezek között, ami számomra a legjobban tetszik Marcell atya lelkigyakorlata a Szombathelyi kármelita nővéreknek *Grand Retour* (Teljes megtérés) címmel.

Volt olyan év, amikor egészen szabadon és őszintén, erőltetés nélkül, sőt talán lelkesedéssel is naponta imádkoztam és kértem a közbenjárását főleg beteg személyekért, nemcsak olyanokért, akiket személyesen ismerek. Vannak köztük olyan személyek, akik gyógyultak is, de hogy ez Marcell atya közbenjárásának köszönhető-e, azt nem tudom.

Ezekben a hónapokban, az írásainak rendezésével is foglalkozom. Ez nagy örömet jelent számomra. Írásainak rendezését is felemás érzések követik bennem. Szerencsére több a pozitív, mint a negatív: Itt is újra megragad Marcell atya mélysége, Istenbe merültsége, összeszedettsége, és főleg az utolsó éveiben a szegénysége, és gyermeki bizalma. Emellett azonban ott vannak még mindig részemről az értetlenségek, illetve az egyes dolgokkal szembeni negatív érzések is, amelyek azért egyre kisebbek.

Úgy gondolom, hogy a személyével, írásaival kapcsolatos nehézségeim, és annak tapasztalata, hogy mégis meg tudtam vele barátkozni, segíthet engem abban, hogy más olyan személyeket is el tudjak vezetni Óhozzá, közel vinni az ő tapasztalatához, aki számára szintén nehéz azok megértése.

Tudom, hogy nagyon sokan első olvasásra lelkesednek Marcell atyáért, és kézenfekvő számukra az ő tapasztalatvilága, de úgy gondolom, hogy a nyelvezte és kifejezésmódja, a mai kor embere számára, és talán leginkább a fiatalok körében megnehezítheti a megértést. Itt gondolok konkrétan arra, hogy Marcell atya sokszor a kora jámborsági, vagy ájtatossági szimbólumai nyelvén, illetve azokon keresztül mutatja be tapasztalatát, amelyek az ő esetében hitelesek és mélyek, de ezek a szavak és kifejezések, vagy vallásos gyakorlatok általánosságban vagy kiüresedtek, vagy hiteltelenné váltak, ezért a mai kor embere, és főleg a fiatalok számára nem vonzóak.² Ez alapján látok nehézséget Marcell atya írásaiban az olyan fogalmakkal, vagy nevekkel kapcsolatban, mint például a „Kis Szűzanya”, a „Két Kicsike” stb. Ezeket az elnevezéseket azonban nem szabad lebecsülnünk, hanem tanulmányoznunk kell őket, hogy készen legyünk arra, hogy a mai kor emberének meg tudjuk őket magyarázni.

Amellett, hogy Marcell atyának vannak régies kifejezései, amelyeket nehéz értelmezni, korának vannak olyan értékei is, amelyeket talán nem értékelünk ma eléggé. Általános felfogás a rendben, hogy a régi szerzetes világban sok elavult dolog, és annak egyes gyakorlataiban sok értelmetlenséget látunk, és talán azért is vélekedünk így, hogy mai magatartásmódunkat igazoljuk. Úgy gondolom, hogy ha voltak is olyan elemek, amelyek Marcell atyát gátolták életszentsége kibontakoztatásában, sok olyan is van, amelyek segítették őt. Ezeket újra értékelnünk kellene.

Végső soron azt hiszem, hogy Marcell atya nagy ajándék a magyar nép számára. Máriának felajánlott nép vagyunk, de sokan megfélekedtünk Égi Édesanyánkról. Abban segít nekünk Marcell atya, hogy a Szent István felajánlásából adódó kegyelmekkel élni tudjunk.

² Ezt a meglátást szeretném egy teológusnak, Karl Rahnernek egy gondolatával is megvilágítani. Szerinte a nyugati Egyház az elmúlt másfél ezer évben olyan kultúrkörben élt, amelyben a hit alapvető tételeit a profán világ is elfogadta. „Így jöttek létre a vallásos hívek »kielégítésére« különböző ájtatosságok, vallásos gyakorlatok, a vallásos életnek egymástól meglehetősen eltérő stílusai. Csak néhányat sorolok fel ezekből a párhuzamosan futó, vagy egymást követő liturgiákból: A legszentebb vér tisztelete, a Gyermek Jézus tisztelete, áhítat a hétfájdalmú Szűzhöz, intenzíven szervezett könyörgések az elhunytak lelkéért, a búcsúszerezés gyakorlata stb.” Rahner sem ítéli negatívan ezeket a lelkeségi formákat, csak a velük kapcsolatos hozzáállást szeretné megújítani az eljövendő kor lelkeségében. „Biztos, hogy Szűz Mária és a szentek tisztelete a jövőben is megmarad. A döntő jelentőségű hitigazságok érdekében is kívánunk kell, hogy ez a tisztelet ne csupán éljen, hanem teljen meg vitalitással is. Mindazonáltal inkább Jézusról fogunk beszélni, s nem a Prágai Jézusgyermekről, Máriát fogjuk szólítani, és kevesebb szó esik majd Lourdes-ról és Fatimáról. (...) a jövő lelkesége az isteni kinyilatkoztatás alapvető jelentőségű igazságaira fogja figyelmét összpontosítani.” (Karl Rahner: Hit, szeretet, remény. Egyházfórum Könyvei 8. kötet, Kirchenforum, Luzern – Budapest 45-47.)



TALÁLKOZÁSOM MARCELL ATYÁVAL

Benko Zoltán - Budapest

Marton Boldizsár Marcell atya életével a Sarutlan Karmelita Rend noviciátusában ismerkedtem meg közelebbről a *Szépszeretet* című önéletrajzi írásán keresztül. Ez az első mélyebb találkozásom a szentéletű karmelita szerzetes atya lelkeségével mintegy nyolc évvel ezelőtt történt. A noviciátusi és az azt követő évben sokat forgattam és olvastam Marcell atya *élete emlékeit a Szűzanyában*. Teológiai tanulmányaimat megszakítva azonban a *Szépszeretet* is könyvespolcom érintetlen lakója lett és azóta kevés alkalmam nyílt arra, hogy újraolvassam és elmélkedjek róla. E rövid beszámolóban tehát csak arról tudok számot adni, mit jelentett nekem Marcell atya és az ő hivatása annak idején. Egyéb írásairól elegendő ismeret híján nem tudok szólni, ezért csak a *Szépszeretet* című életrajzi írásra korlátozom beszámolómat.

Felejthetetlen az első benyomás, amit ez az írás tett rám. Megdöbbenett és szinte elbűvölt szerzőjének zsenialitása. A személyes tanúságtétel meggyőző ereje szólított meg és hatott rám leginkább. Tisztaság és egyértelműség ragyog át az egész művön. Valamiféle világosság... A hit fénye, ami lelki szemünknek világít. Itt válik érthetővé, hogy „*jól csak a szívével lát az ember*”. Hatvanhárom évesen valaki megírja élete első harmincyolc évének történetét. Visszatekint, de nem is annyira emlékezik, mint inkább az életében örökké jelenvalót mutatja meg. Ez az alig több mint száz oldalas mű számomra nem csupán „*egy hivatás története a Kármelbe*”, amint az alcím jelzi, hanem egy egész életút összegzése; érett hittel való értékelése a múlt személyes eseményeinek.

A *Szépszeretet* olvasása és Marcell atya életének és „lelkeségének” megismerése által az ún. „Mária-tiszteletben” számomra egészen új horizont nyílt meg. Előtérbe helyeződött a személyesség, az élő kapcsolat Máriával. Figyelmemet Jézus anyjának jelenlétére irányította, aki Isten örök dicsőségébe testestül-lelkestül „fölvétetett” és állandóan tevékenykedik az egyházban.

Úgy vélem, ez az írás egy egészen egyedi és különleges élettörténetet mutat be. Megnyerő az a szabadság, amellyel művét írja és teszi közzé a szerző. Gondolatait egyszerű szavakkal fejezi ki. Olykor költői magasságokba emelkedik, máskor tömören fogalmaz, ugyanakkor minden sorát áthatja a szilárdan vallott meggyőződés: a leírt személyes tapasztalatok hitelesek és igazak.



Marcell atya *Szépszerete*-tete kapcsán természetesen kérdések is fölmerültek bennem, tapasztalata azonban hatékony segítséget nyújtott abban, hogy figyelmesebb legyek Isten személyes jelenlétére az életemben. A *Szépszeretet* szerzőjének hitelessége abban rejlik, hogy az ő egyéni, személyes útját és látásmódját osztja meg az olvasóval. Mivel az egész életrajz középpontjában sokkal inkább Isten tevékenységéről van szó Mária által, mint Marcell atyáról, ezért olvasóként nem éreztem magam kényszerítve, hogy a szerzővel azonosuljak. Ez a mű azzal a szabadsággal íródott, amelynek feltétele a személyes tapasztalat igazságáról

való mély meggyőződés; gyümölcse pedig abban jelentkezik, hogy valóban képes megszólítani olvasóját. Marcell atya önéletrajzi írása számomra kiemelkedő példája annak a vágyakozó szeretetnek, amellyel Isten keresi az embert. Nem utolsó sorban pedig megrendítő példája az emberi személy „aktív passzivitásának” is, amellyel képes befogadni a kapott kegyelmet.

Beszámolóm zárszavaként a *Szépszeretet* egyetlen sorát szeretném idézni, amelyben számomra benne van Marcell atya életének és küldetésének lényegi mondanivalója, valamint az egyház tanítása Máriáról, Jézus anyjáról:

„Isten fensége-szépsége ott ragyog az Édesanyján.”



MIT JELENT SZÁMOMRA MARCELL ATYA?

fr. Szász Tibor Domonkos ocd – Budapest

Az én számomra Marcell atya sokat jelent.

Amikor meghitt polgári életem horizontján, Isten beköszönt a maga tapintatos, de határozott stílusában, még nem tudtam, hogy gondviselő keze mit tartogat a számomra. Örültem a találkozásnak. Azt hiszem, valójában annak örültem leginkább, hogy a hitem nem az, aminek akkoriban gondoltam, hogy nem egy élettelen éjjeli menedékház, amelyben magányomban meghúzhatom magam, hanem az ÉLET illata árad belőle és egészen személyes tulajdonságokkal jelentkezik.

Egyszerűen feldobódtam ettől a különös jelenléttől, amelyet azelőtt nem ismertem.

Negyven fölött már kialakul a világ, és ha nem is éppen kerek, ekkorra már a fiatal évek rugalmas, képlékeny falai lassan megkövülnek és semmi nincs a világon, ami miatt lebontanánk őket. Verejtékkel megépített falaimat az Úr szelíden körüljárta, és egy váratlan, de valójában alkalmas pillanatban, bekopogott rajta... ekkor már nem örültem annyira. Rögtön éreztem ugyanis, hogy ez az új kapcsolat, a megszokott életvitelemet gyökereiben fel fogja forgatni, így ellenkezést váltott ki belőlem az ÉLET eme sajátos tapasztalata, bár furcsa módon, ugyanakkor ragaszkodni is kezdtem hozzá: nap, mint nap növekedett a vágy bennem, az új kapcsolat iránt.

Új élet ideje érkezett el tehát, a megtérésé, a Lelki életé. Félttem ettől a változástól, az ismert utat ismeretlenre váltani. Jól tudtam, hogy a szív harcait megvívni, nagy erőfeszítést jelent és ehhez semmi kedvem. Ennek már eljárt az ideje, gondoltam. Félelmeim aztán tovaszálltak, amikor a világ zaja felett, az Úr lassan nevelni kezdett. Hagytam magam. A falakat lassan bontani kellett, iparkodtam hát a magam módján, ügyetlen, kétbalkezes módjára.

Ekkor találkoztam Marcell atyával.

Már az első perctől lelki rokonságot éreztem vele. Ez a szimpátia aztán lelki küzdelmeim példaképévé emelte őt. Ma már tudom, hogy nem én választottam őt, hanem a Gondviselés hangolta, lelki mélységekben, finomra kapcsolatunkat.

Egzisztenciális vonatkozásban, több hasonlóság is adódik kanyargós életünk történetében. Csak kettőt említek: mindketten viszonylag késői hivatás vagyunk, és megtérésünk története is hasonló elemeket tartalmaz. Amit viszont csak később értettem meg, és talán ez a fontosabb, lelki életünk fordulatai is hasonló elemekkel telítettek.

Például a Szűzanyával való kapcsolatunk. A Szent Szűznek sok mindent köszönhetek, akárcsak Marcell atya. Mennyi jóssággal, gondoskodással, közbenjárással irányította lépteimet. Hányszor éreztem azt, hogy nélküle nem mennék semmire, hányszor kértem, hogy fogja kezem, amikor félelem borított el. Hányszor álltam előtte gazdátlanul, míg nem ismertem Jézust, és végül be nem mutatott neki, mint gyermekét. Ugye mennyire ismerős gondolatok? Akár Marcell atyától is hangozhatna.

Mindketten értjük, mit jelent érett férfifejjel állni a kolostor kapuja előtt, és egy már felépített életet hátra hagyva, belépni rajta. Mindkettőnknek volt mire visszanézni abból a kinyíló kapuból, és számot vetni addigi életünk „haszontalan” és „értéktelen” eseményeivel, hátrahagyni egy jól megépített várat, szellemi birodalmat, majd előre tekinteni a megnyílt ajtó sötétjébe, ahol „értékes” és „fényes” élet reménye várt reánk.

Marcell atya, számomra az első perctől, a hozzám térben és időben közel álló, hiteles Isten embere. Őt nem a Kármel, vagy hibátlan szerzetesi élete tette hitelessé. Dehogy! Azzal a viszontagságok közepette tisztasággal megélt civil élete, amellyel képes volt közel engedni magához az ajtón kopogtató Istent. A Kármel volt az, amely aztán később kiművelte benne azt az érzékenységet, amelyet életszentségnek nevezünk.

Marcell atya sokat jelent a számomra. Értem a dolgait.

Erőt ad, ha megélt szenvedéseire gondolok, ha megpróbáltatásairól elmélkedem. Erőt ad, ha nehéz pillanataimban derűsnek látom. Sok erőt ad az, hogy betegágyán panasz nem hagyja el ajkait és tekintetéből az istenszerető ember szelídsege sugárzik.

Számomra Marcell atya Isten embere. Közel áll hozzám, útítársammá szegődött. Elfogadtam társaságát, mert hiteles és értékes útítársnak tartom.





GONDOLATAIM MARCELL ATYÁRÓL

Fr. Hummel Dávid János ocd – Budapest

Marcell atyával 2008-ban ismerkedtem meg, miután valaki, tudva azt, hogy a Szűzanya és a Szent Család fontosak a számomra, ajánlotta, hogy szerinte tetszene nekem Marcell atya *Szépszeretet* című írása. Úgy egy évre rá indítást éreztem arra, hogy elolvassam, és ez volt az első találkozásom vele, aminek az lett az egyik eredménye, hogy még inkább növekedett bennem a Kármel iránti érdeklődés, amelyet korábban Kis Szent Teréz keltett fel, és felvettem a skapulárét is.

Az egyik jellemvonása, amiért közel érzem magamhoz Marcell atyát, az az, hogy egyrészt időben sincs távol tőlünk, másrészt pedig, hogy a helyek, amelyek fontosak voltak a számára hozzám is közel állnak. Mivel pécsi vagyok, ezért nem tudom meghatódottság nélkül olvasni azt, amit szülővárosomról ír: *„Itt fölfelé megy az ember... [m]indig csak fölfelé...”*³, *„a belvárosi Mária templom, egykor török mecset (ó, a jövőben hányszor prédikálok majd benne!)”*, ebben a templomban kaptam egy szentmisében a hivatásomra vonatkozó legfontosabb megerősítést, pedig nem is ide jártam a leggyakrabban. Ilyenkor megértem, hogy Istennél nincsenek véletlenek! Még egy momentum: *„Nem is sejtettem: majd egyszer, e városban szeretek bele először és véglegesen a – „kis” Szűzanyába!”*⁴, az a hely, ahol ez a kegyelmi találkozás történt Marcell atyával, kb. 2 km-re van a családi házunktól, a szemközti dombon, így jól odalátok a szobám ablakából, gyakran eszembe is jut, amikor hazamegyek.

Nagy kegyelemnek élem meg azt is, hogy a lelki atyámnak néhány évig Marcell atya volt a gyóntatója, akire nagy örömmel emlékezik vissza, mesél róla, és az ő visszaemlékezéséből is megértem, hogy Marcell atyában, élete végére különösen is, mennyi gyöngéd figyelem és vidámság volt. Ezek a tényezők, valamint az, hogy budapesti rendházunkban élhetek, ahol ő is sokat élt, és a teste is nyugszik, segítenek, hogy lelkileg is közelebb érezzem magamhoz és bátorítson az ő személye a saját lelki utamon. Természetesen tudom, hogy ez a fajta közelség önmagában még nem elég, hiszen Jézus saját falujában is sokan voltak, akik nem ismerték el

³ *Szépszeretet* 50-51.

⁴ Uo. 51.

őt, mégis Marcell atyával kapcsolatban én ezt kegyelemnek élem meg. Nagy tanulság a számomra, amelyben sok szempontból magamra ismerek Marcell atya életútja. Nagyszombaton gimnazistaként nagyon mély kapcsolatba kerül Jézussal, de ez aztán szinte hihetetlen, de igaz, hogy teljesen elhalványodik, megszűnni látszik ez a kapcsolat. Hogyan lehetséges ez, hogyan lehetett Marcell atya – és nem csak ő – ilyen vak, hogy ekkora kincset hagyott elveszni? Az én válaszom erre az (a magam életére vonatkozóan is), hogy sajnos sokszor csak akkor látjuk meg valaminek a nagy értékét, ajándék voltát, amikor elveszítettük azt! De az is igaz, hogyha Isten segítségével visszaszerezzük, már nem leszünk ugyanazok az emberek, mint akik előtte voltunk. Marcell atya 16 évig nem gyónt, de amikor a hosszú „tévelygés” után a „tékozló fiú” hazatért, így tekint vissza önmagára: „Eddig jutottam el. – Mi az az eddig”? Az, hogy a Szűzanya az enyém; és én az Övé vagyok. Mint diák-koromban! – De mennyivel másképp most!... Valóban, mit tud az, aki meg nem próbáltatott!”⁵. Úgy érzem, én is a saját életemben megtapasztaltam ezt a „**másképp**”-et. Péter története jut eszembe, aki saját tagadásából tanulja meg, hogy egyedül az Úrban bízson. Így talán az sem véletlen, hogy Marcell atya a bizalom prófétája lett, legalábbis az én szememben. Teréz kis útjának nagy megélője volt Marcell atya, akinek sajátossága, hogy ezt a bizalmat Mária által tanulta meg: „Imádkozunk buzgón a határtalan bizalom kegyelméért. Biztos a siker?! – Ó, igen, majd a Szűzanya!...”⁶. Megtanít arra, hogy a bizalmat is tanulni kell, imádkozni kell érte, és szükségünk van példaképekre, támogatókra, akik között első helyen a Szűzanya áll, de Marcell atya is köztük van.

Ez a nagy bizalom nem maradt meddő Marcell atyában, mert lehetővé tette, hogy így befogadja és közvetítse Isten szeretetét. Ez a szeretet valóban hiteles, „szép” szeretet volt, hiszen nem csak azok felé irányult, akik szimpatikusak, természetüknél fogva szeretetreméltóak, hanem mindenki felé, és ez is egy olyan dolog, ami nagyon tetszik nekem Marcell atyában. Ezt legszebben talán egyik ismert naplójegyzete tükrözi: „Nagyon szeretem őket, a tisztákat, a szüzeket, a bűnösöket, az ingadozókat, a hűtlenkedőket, ó de mennyire az elhagyottakat, a betegeket, a szenvedőket, a fertőzötteket, a „rák”-osokat, a bűnben, az érzékiségben fetregőket, a bűnösöket! Szeretem, nagyon szeretem a kétségbeesés szélén állókat, az idegbetegeket, a meggyötörteket, a meghajszoltakat, az idegroncokat, az idegösszeomlásba jutottakat, a bolondokat, az eszüket vesztetteket, mind, mind, akiknek kilátástalan a lelkiéletük, akik makacsul kitartanak aggályaikban, nem engednek vesszőparipáikból, a rögeszméseket. Kivetem a hálót, Jézusom a Te szavadra. Halászok. Mérhetetlen vágyat érzek: földrészeket menteni, tömegeket, megszámlálhatatlant.”⁷ Elgondolkodtat, milyen nagy lehet a Jóisten szeretete, ha egy ember szívébe ennyit adott!

⁵ Uo. 69.

⁶ Uo. 147.

⁷ 1963. június 10.

„NEKED SZÜLETTEM...”

AVILAI SZENT TERÉZ SZÜLETÉSÉNEK 5. CENTENÁRIUMÁRA KÉSZÜLVE

MEGOSZTÁSOK



GONDOLATOK SZENT TERÉZIA „AZ ISTEN SZERETETÉRE VONATKOZÓ ESZMÉK, SALAMON KIRÁLY „ÉNEKEK-ÉNEKE” CÍMŰ KÖNYVÉNEK NÉHÁNY SORA ALAPJÁN”

(Előszó, I. fejezet)

Dr. Herbert Haag által összeállított Bibliai lexikon az „Ének” címszó alatt a következőket tartalmazza: az ének „a héber nyelvben széles körben használt kifejezés. Izrael fiai, akik igen szívesen énekeltek, gyakran hangszereken is kísérték az éneket... különösen a jegyesség és a menyegző szolgáltató alkalmat a vigadozásra. Az Énekek-éneke... amely eredetét tekintve biztos, hogy szerelmi énekek gyűjteménye volt, egy részüket menyegzőre írták és a menyegző alkalmával elő is adták.”

„Énekek-éneke” címszó alatt: „Az Énekek-éneke fölépítése, szerkezete lehetővé teszi a keletkezés idejének meghatározását. ... Sok, kivált katolikus exegeta allegóriának tekinti az Énekek-énekeit, amelyek a férfinak és a nőnek, ill. odaadó szerelmüknek képében Jahve Izrael iránti hűségét tárja elénk. A katolikus exegeták kitartanak amellett, hogy az Énekek-éneke szó szerint sem csupán a testi szerelmet zengi, hanem – bár nagyon finoman – azt is érzékelteti, hogy a szerelem Isten ajándéka, így a házaselet kötelezettségeinek és a hűségnek a vállalására biztat.”

A szentíráskutatás összefoglalt eredményeiből idézettek után nézzük, hogy Szent Terézia hogyan olvasta, milyen „lelki vigasztalást” kapott az olvasás során. A Szent már művének „Előszavában” tisztázta, hogy az „Énekek-éneke” értelmezését az Úrra bízta: „Az Úr az én egyéni szükségleteimnek megfelelően... megértette velem e könyv egyik-másik helyének értelmét.” Az Úr által megvilágosi-

tott dolgokat osztotta meg nővéreivel, osztja meg velünk. „Csókoljon meg engem az Úr az Ő szájának csókjával, mert jobb a te kebled a bornál...” (Énekek-éneke I,1)

„Hogy ez miként értendő, azt én nem tudom” (I. fejezet) mondja Szent Terézia. Mi ez az ellentmondás? Hogyan kell helyesen értenünk az idézett sorokat? Szó szerint, s így a menyasszony és vőlegény szerelméről szóló költemény van kezünkben? Vagy a szavak mögött Isten és a választott nép kapcsolatát, annak mélységét keressük? Aggodalmainkat Szent Terézia így oszlatja el: „Az Úr e könyv révén nagy kegyelmet ad nekünk, amennyiben fel akar világosítani arról, hogy miben részesül a lélek, amely Őt szereti.”

Őt szeretni odaadóan, mélyen, elkötelezetten. Ha lelkünkbe tekintünk, milyennek látjuk azt a szeretetet, amit Urunk iránt érzünk? Szomorúan állapíthatjuk meg, hogy még a szeretet értelmezésében is hiányosságainak vannak! Egyik alapvető problémánk, amire Szent Terézia is rámutat „... nem értünk a tiszta szeretethez, gondolataink azon tárgyak felé kalandoznak, amelyekkel szokásszerűleg foglalkozunk.”

Hibákkal, gyarlóságokkal, bűnökkel küzdő vándorok vagyunk, van-e esélyünk a tiszta szeretet megtapasztalására? Szent Terézia így biztat: „Ha nagy dolgokra nem is vagytok képesek, ne mulasszátok el megtenni az Ő szeretetéért azt, ami hatalmatokban van. Ő Szent Felsége megfizet érte, Ő nem néz másra, mint arra a szeretetre, amivel teszitek.” Mit is? Azt, ahogy dolgozunk családjainkért, ahogy másokért megtagadjuk önmagunkat, ahogy képesek vagyunk tűrni, mindent elviselni, áldozatot vállalni, és még folytathatnánk a szeretet jellemzőinek sorolását. Mindent megtettünk ezen a téren? Nyugodt szívvel mondhatjuk-e hogy igen, vagy sokkal inkább, azokkal a hiányosságainkkal kell szembesülnünk, amelyek még mindig gátolnak az igazi szeretet gyakorlása terén.

Ha a lelkünk tiszta, életünket Isten akarata szerint alakítjuk, Urunkat mindennek felett szeretjük, akkor az Énekek-éneke I,1 szavait bátran mondhatjuk, hiszen Szent Teréziát idézve „... a csók a békének és a bizalmas barátságnak a jele két személy között.” „Ha pedig, Uram, a csók a béke és a barátság jele, vajon miért ne kérhetné Tőled a lélek, hogy légy vele békében és barátságban?!” (I. fejezet)



ELMÉLKEDÉS



Fr. Tavas Béla ocd – Győr

Nagycsütörtök! „Ne nyugtalankodjék szívetek! Higyetek az Istenben és bennem is higgyetek” (Jn 14. 1). Jézus nem vár mást csak hitet és teljes bizalmat, mert ő nem csal meg bennünket. Ezért az utolsó vacsorán megalapítja az Oltáriszentséget, hogy vétele erősítsen, hogy a vikág támadásai között is béke legyen a szívünkben. Jézus itt tárja ki legteljesebben szentséges szívét, hogy vigaszt nyújtson számukra. és az igazság ismeretére vezesse a benne hívőket. Mert amikor bemegy az Ő mennyie dicsőségébe, egyben helyet készít számunkra, hogy második eljövetelekor magához vegyen minket. Ezért nagyon fontos, hogy Jézus nevében imádkozzunk, mert így őbenne imádkozunk. Mert csak vele együtt mondhatjuk teljes meggyőződéssel és bizalommal: „Legyen meg a Te akaratom.”

Nagypéntek! Krisztusom, talán ebben az órában hozta meg Pilátus a halálos ítéletet. Ez az ítélet pedig olyan kettősséget hordoz, amit nehezen lehet felfognunk. Szomorkodunk a Te szenvedésed és halálod miatt, és ennek ellenére öröm tölti el a lelkünket, mert megmentettél bennünket a haláltól, és megszerezted bűneink bocsánatát. Az üres tabernákulum, amelynek nyitott ajtaja Jézus lándzsával megnyitott oldalát jelképezi, arra hív, hogy leboruljunk előtte. Így kelle-



ne minden nap eléje járulunk, és kifejezni hódolatunkat előtte. Mert az igazi szeretetet csak a Golgotán, Jézus sebeit szemlélve tudjuk megérteni. Ezért kéne, nap mint nap felzarándokolni erre a hegyre, hogy minél jobban megismerjük és belemérüljünk ebbe a szeretetbe. Hittel kell felnézni a keresztre, mert a keresztt az üdvösség forrása. De nem hangos, magamutogató imádsággal kell a keresztt elé állnunk, hanem csendesen leborulni előtte, hogy kettesben maradjak Megváltómmal. Meg kell, hogy szűnjön körülöttem minden zaj, el kell, hogy tűnjön a tömeg, hogy csak én térdeljek a keresztt alatt, a legnagyobb szeretettel átölelve azt.

Nagyszombat! A csendes elvonult imádságok és elmélkedések napja. Ilyenkor csak a sírban nyugvó Jézussal szabad együtt lenni, mellé kell állni, és szemlélni az ő mozdulatlan testét. Meg kell látnom sebeit, össze kell azokat számlálni, mert az mind egy-egy szeretetforrás. Pénteken még a keresztt alá kellett térdelni, kizárva a világot, kettesben a haldoklóval, hogy rám folyják vére, és megtisztítson. Ma azonban csendes elvonultságban kell őt szemlélnem a sír mélyén. Meg kell tanulnom ezt a csöndet, mert ez bizalom Isten felé, mert tudom, hogy így akar magához vonzani, és isteni életében részesíteni. Az a csend, ami a halál és a feltámadás között van nyomasztó ugyan, de mégis gyönyörű, mert ebből születik újjá a szeretet. A sír ridegségében is meg kell látni Isten, gondoskodó szeretetét a világ iránt.



A MAGYAR KÁRMEL KINCSEI

KELLER LŐRINC JUVENÁL OCD (1921 – 2009)



ÉLETEM (6. rész)

1946. – 1947. év

A politikai helyzet még nyugodt. A kommunista párt még nem zavarja a vallásokat. Fontosabb dolgai is vannak. Nyugodtan készülhettünk a papszentelésre. Nagyon szép hónapjaink, heteink, napjaink voltak. Elérkezett az idő, amikor Teofil atya gyakoroltatta velünk a szentmise liturgiáját. Az előjárók már megkérték felszentelésre Bánás László veszprémi megyéspüspököt. Ki is jelölték a szentelés napját, július 27.-én, Szent László király napján. Mi, szentelendők pedig már terveztük az újmise napját ill. napjait, az újmisek szónokait, kézvezetőit, papi életünk jelmondatait. Az öt szentelendő szerep: 1. Bonifác testvér; 2. Imre (Csapó Lajos) testvér; 3. Juvenál testvér; 4. Zsigmond testvér; 5. Fülöp testvér.

Az én jelmondatom Jézus utolsó vacsora után mondott imájából volt: „Azokért könyörgök, akiket nekem adtál, értük szentelem magamat, hogy ők is meg legyenek szentelve az igazságban (Jn 17, 9.19). Számomra Miklós atya rendelte meg, és nyomatta rá a fenti szöveget.

Június hónap elején vizsgáztunk a misézésből, majd a szentelés előtt 5 napon át lelkigyakorlatot tartottunk. Végre elérkezett június 27. napja, a várva-várt nap. A reggeli órákban megérkezett Anti és Lajos bátyám. Sajnos, édes szüleim már nem érték meg. E napon különösen is éreztem távollétüket.

10 óraker megkezdődött a papszentelési szentmise. Minden szentelendő mellett ott állt egy pap-kézvezető, mellettem Brokárd atya – őt kértem meg. A szertartás kezdetén arccal a földre borultunk, míg a Mindenszentek litániát énekelte a kórus. Nagy bizalommal kértem a szenteket, imádkozzanak értem. Majd ennek végén következett a legfontosabb rész: a papszentelés. Odatérdeltem a

felszentelő püspök elé, kezét fejemre tette és egy ideig imádkozott. Ekkor kaptam meg a Szentlelket és lettem pap! Majd a többi jelenlevő pap is odajött, rátette kezét a fejemre, és imádkozott értem. Szent pillanatok voltak. Majd két kitért, egymás mellé tett tenyeremet kereszt alakban megkent a püspök krizmával. Két hüvelyk- és mutató ujjamat, miután két tenyeremet összeraktam, fehér szalaggal átkötötte. A püspök mindegyikünknek átadta a kelyhet, a misekönyvet, rám adta a miseruhát, és folytatódott a szentmise. Először mondtuk ki az átváltozás szavait az ostya és a bor felett, és lett a mi szavunkra Jézus Teste és Jézus Vére!

A szentmise végén a püspök fogadta mind-ötüntől újmisés áldásunkat. Az ezt követő ebéden a püspök is részt vett.

Másnap, június 28.-án elutaztam Győrbe, hogy ott mondjam újmisémet. Előtte való este beszéltem Marcell atyával, akit már előtte pár nappal megkértem, hogy legyen az újmisés szónokom, és ezzel egy időben Miklós atyát kértem, hogy vállalja el a kézvezetést. Boldogan készültem a Primíciámra!

Mikor bementem a győri templom sekrestyéjébe, ott találkoztam Gizelinda nővérrel – unokatestvérünkkel, (édesapánk testvérével), az évekig ágyban fekvő Janka nénink lányával. Életemben először és utoljára láttam. Testvéreim mind jelen voltak családjukkal együtt.

E szép nap sem volt hosszabb, mint a többi. Ez is elmúlt.

A következő vasárnap Kunszigetben volt Imre atyának az újmiséje. (Az első Budapesten volt.) A szónoka Gábor atya volt, kézvezetője a helybeli plébános, Visi Péter a rokona. Szépen összejöttek. A szentmise végén engem is felkértek, hogy adjak újmisésé áldást. Az áldást kérők közt ott volt Ónodi Ervin, – egykori



osztálytársam a juvenátusban – édesanyja is, aki áldás közben keservesen sírt. Együtt éreztem vele. Tudtam, hogy Ervin fiára gondolt, aki, ha a Kármelben maradt volna, most ő is itt lenne közöttünk. Ervin meghalt a II. világháborúban: pilóta volt, és lelőtték.

július 13.-án vasárnap, Hegyeshalomban mondtam az újmisémet. A kézvezetőm Ft. Steiner József, egykori plébánosom és hitoktatóm volt, a szónokom Gábor atya (Csapó Imre). Sokan voltak. Ott volt egykori tanítóm, Faltusz János, aki V. osztályban tanított, és felesége, aki I. és II. osztályban tanított. Nagyon szép volt. A házunktól, ahol nyolc évig laktam, és ahol szüleink meghaltak, ott búcsúztatott az egykori plébános, és ott adott a kapuban áldást legidősebb testvérem – Anti bátyám – elhalt szüleink és a többi testvérem nevében. Majd az unokatestvéreim közül mondtak verset. Énekszóval, elől zászlókkal vonultunk be a szépen feldíszített templomba. Nagyon szép szentmise volt. Ekkor már Zsefi öcsém volt az egyházközség kántora. Polifon énekek: Gounod Ave Maria, Bárdos Lajos művek hangzottak el. Mise végén újmisést áldást adtam. Mikor befejeztem, odatérdelek egy fiatalember, nem ismertem meg, de nyújtotta karjait, és ekkor ismertem fel, hogy Alán atya volt (Magyar Márton atya).

Ezután következett az ünnepi ebéd. Nagyon rendezett volt. A végén beszéltem volna, de sírásom miatt alig tudtam megszólalni. Ez a nap is elmúlt.

Az újmise előtt nap, szombaton Horváth Vendel plébános megkért, hogy a délután esküvőn a fiatalok házasságkötését áldjam meg. Ugyanis a menyasszony, Lévai Kálmán bácsi leánya volt az unokatestvérem. Kissé vonakodtam, de végül vállaltam. Ez volt az első esküvő, amelyen részt vettem és a jegyeseket megáldottam.

Az újmise másnapján, a reggeli szentmise után - melyen Anti és Lajos bátyáim ministráltak, - az összes testvéremmel és néhány rokonommal kimentünk a temetőbe, imádkoztunk, majd újmisést áldásban részesítettem drága jó szüleimet. A Jó Isten és a Szűzanya után mindent nekik köszönhetek. Legyenek áldottak poraikban is. Pár napig még otthon voltam, majd visszamentem Keszthelyre.

Szeptemberben ismét elkezdtük a tanulást, hogy befejezzük tanulmányainkat. Mint studens paterek, naponta miséztünk, és készültünk a befejező vizsgára, az abszultoriumra, mely 1947. év dec. 19.-én történt, a provinciális – Jenő atya, a morális tanár – Brokárd atya, és a dogmatika tanár - Teofil atya jelenlétében.

Pár napon belül megkaptuk a „iurisdikciót”, a gyóntatási engedélyt a provinciálistól a rendtagok számára, a megyéspüspöktől pedig a hívek számára.

Karácsonykor már gyóntattam, Keszthelyen maradtam.

Miséztem, gyóntattam, prédikáltam, ha szükség volt rá, orgonáltam, és néhány beteget is elláttam.

Kunszentmártonban

1948. évben Húsvét utáni II. hét szerdáján, – akkor még e napon ünnepelte Szent Rendünk Szt. József oltalmát, – összeült a Tartományi Káptalan Budapesten az új elöljárók megválasztására. (Április közepe volt.)

A Provinciális (tartományfőnök) Jenő atya lett. Őt a második 3 évre választották meg.

A győri prior (házfőnök) Miklós atya, a budapesti házfőnök Gábor atya, (Csapó Imre, szintén második 3 évre), a keszthelyi házfőnök Tamás atya. Kunszentmártonban még nem volt elég rendtag, így a vicarius házfőnök Brokárd atya lett. Miskolcon a vicarius házfőnök Paszkál atya, Attyapuszta remeteség (Pápakovácsi) vicarius házfőnöke Bernát atya lett. Ugyanezen a nagykáptalanon az atyák elhatározták, hogy a filozófus kispapokat ismét áthelyezik Kunszentmártonba. A kispapok magiszterévé személyemet (Juvenál atyát) nevezték ki.

Április 29.-én indultunk Brokárd atyával, és pár nap múlva megérkeztek a kispapok is: Leó testvér, Jusztin testvér (II. évesek), Remig testvér, Gellért testvér és Kasszián testvér. Új helyemen az első szentbeszédemet május 1.-én mondtam a Szűzanyáról. Ez a megbízatás számomra – most visszanézve – korai volt. A rámbízottaktól tudom. Szerencsére nem sokáig tartott, mint az alábbiakból kitűnik.

Ez év decemberében a Rend legfőbb tanácsa – a Definitorium Generale – a kunszentmártoni Rendházat Priorátussá emelte, amely eddig Vicariatus volt. Ennek következménye, hogy a Magyar Kármelita Rendtartományt – eddig szemi /fél/ Provinciát – teljes Rendtartományá nyilvánította a már említett legfőbb rendi hatóság.

Kunszentmártonban a prior az eddigi vicarius, Brokárd atya lett, a subprior (a főnök helyettese) és a kispapok magisztere én lettem, Juvenál atya. Minden zárásban a kispapok magisztere automatikusan subprior is lett.

1949 júniusában a vizsgák után Leo és Jusztin testvér visszamentek Keszthelyre, és ott folytatták tanulmányaikat. Ugyanebben az időben Áder Rafael atya is elhagyta Kunszentmártont, és elment a Pápa közelében levő Attyapusztára, a Bakonyban levő remeteségbe. Kunszentmártonban ő volt a templom kántora, és ő vezette az általa alapított Szt. Teréz énekkart. Ezután a házfőnök atya engem bízott meg e két feladat ellátásával. Minden nehézség nélkül megtörtént az átvétel. 25 tagból állt az énekkar – 8-10 évestől 60 éves korig voltak tagok, és hamarosan megszoktuk egymást. Hetente egyszer, esetleg kétszer volt próba, örömmel jöttek a tagok. A vasárnapi szentmisében egy-két polifón számot énekeltünk

Kármelhegyi Boldogasszony búcsújának estjén a szentmise után hangversennyel köszöntöttük a Szűzanyát. A rendház kertjében, a volt tűzoltó laktanya helyén volt az oltár, és ott sorakozott fel az énekkar. Szent Cecília ünnepe körül szintén hangversenyt rendeztünk. 1953 év Szentháromság vasárnapján

Tiszakécskén a templom búcsúnapján az énekkarunk emelte a szentmise fényét. Kerékpárral mentünk át.

1949. – 1950. iskolaév

Három harmadéves filozófus kispapunk tanult: Remig, Gellért és Kasszián testvérek. A filozófiát Brokárd atya tanította, az egyháztörténetet Pál atya, aszketikát- misztikát Ráfael, zsidó-görög nyelvet Brúnó atya, szónoklattan, filozófiatörténetet és gregorián éneket Juvenál atya. Az első félév aránylag nyugodtan telt el. A második félév már zűrzavaros lett.

Az egyházi iskolákat nem egy helyen betiltották, a hittantanítást különféleképpen akadályozták, egyre rosszabb hírek jöttek. Május utolsó énekóráján Dr. Barna Domonkos azzal a hírrel állt elő, hogy Révai József, a párt dialógusa heves támadást intézett a szerzetesrendek ellen: a Vatikán nyolcadik hadoszlopának nevezte. Június első vasárnapján délután egy rendőr jelent meg a zárdában, és összeírta a szerzetesek nevét. Már ez is rosszat sejtetett. Ötödike táján Budapestről betoppant egyik kispapunk (Kalocsa Gellért testvér) édesapja azzal a megbízatással, hogy a kispapokat azonnal engedjük haza, és pedig civilben, mert az éjszaka több kolostorból deportálták a szerzeteseket. Azonnal teljesítettük. Figyelmeztetett bennünket, hogy komoly idők előtt állunk, és bármelyik éjszaka ránk is sor kerülhet. Elsősorban személyes dolgainkat szedtük össze, majd a Rendház értékesebb dolgait küldtük el megbízható híveinkhez (könyveket, kelyhet, edényeket). Izgalmas napjaink voltak. Közülünk voltak olyanok is, akik arra is felkészültek, hogy Szibériába visznek bennünket.

Deportálás

Június 8-ról 9-re virradó éjszaka kezdődött meg a szerzetesek deportálása. Kunszentmártonban reggel negyed hét tájban a Szűzanya miséjét végeztük. Brokárd atya misézett. Én a harmóniumnál ültem. A mise közepe táján észrevettem, hogy Márton testvér izgatottan jön hozzám, és mondja: „Hoztak egy tehergépkocsi apácát.” Én azonnal kapcsoltam, és rögtön indultam ki a kapuhoz. Ott állt a gépkocsi, rajta apácák és férfiak. Mellette két AVO-s. Később megtudtam, századosok voltak. Parancsoló hangon szóltak: „Azonnal nyissa ki a kaput!” Válaszoltam: „A főnök misézik, hamarosan vége lesz, őt meg kell várni.” Az AVO-sok mérgesen válaszoltak: „Azonnal nyissák ki, mert nekimegyünk és betörjük!” Közben egyre többen vették körül a gépkocsit. Megérkezett Brunó atya is, és végre megállapodtunk vele, hogy a nagyobb baj megelőzésére kinyitjuk a kaput. Begördült a gépkocsi, de közben odaérkezett már Brokárd atya is. Kiszálltak, ill. leszálltak a ponyvás tehergépkocsiból három nővér, két jezsuita testvér és két lazarista atya. Az utóbbiak megmiséztek és eltűntek, nem láttuk őket többé.

Közben már egyre jöttek az udvarunkba a kunszentmártoniak. Nem sok idő telt el, amikor ismét megjelent egy ponyvás tehergépkocsi. Már első pillantásra láttuk, hogy ciszterci atyák. Éppen kint álltunk Brokárd atyával az udvaron. Mikor lehúzták az atyákról a ponyvát, Brokárd atya eléjük lépett, szélesre tárta karjait és felkiáltott: „Isten hozta a kedves atyákat!” Nagyon megnyugodtak a vendégek, hiszen – mint később elmondták – nem tudták, hova szállítják őket. Volt, aki még arra is gondolt, hogy Szibériába viszik őket. Ők Bajáról jöttek. Egy idő után ismét érkezett egy ponyvás kocsi, szintén ciszterci atyákkal, Pécsről. Őket is szeretettel fogadtuk. Délben újabb ponyvás kocsi érkezett, ugyancsak ciszterci atyákkal, – Szentgotthárdról. Ők az idős atyák voltak, súlyos beteg is volt köztük. Őket is szeretettel fogadtuk, és így teljessé vált az ide kijelölt deportáltak száma.

Ezután elrendezkedtek. Kunszentmárton lakossága együtt érzett a számkivettekekkel, amivel csak tudtak, segítettek. Kinek miye volt, azt hozott, hogy segítsen: Szalmát, szalmazsákot, malacot, élelmet. A folyosók tele voltak szalmazsákokkal. Az atyák takarítottak, mostak. A nővérek a konyhai munkát vezették.

Az atyák minden nap miséztek. Mindenki egyedül. Két oltárt állítottunk fel a kápolnában koncelebrálásra. Vasárnap-ünnepnap prédikáltak, zsolozsmáztak. Megemléltendő, hogy este a kompletórium után énekelték a „Salve Regina”-t, nagyon szép volt a sok kiművelt hang. Pár nap múlva a hívek is összejöttek, hogy gyönyörködjenek a szép énekükben.

Időnként az ÁVO is megjelent éjszakánként, és névsorolvasást tartottak. Ez azonban nem gátolta a bátrabbakat, hogy egy-két napra eltűnjenek. Ha a nevüket olvasták, felhangzott a jelenlétüket igazoló „Igen!”.

Júl. 16.-án, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén és a következő vasárnap, a búcsú napján a ciszterci atyák énekkara is emelte az ünnepségek fényét. A búcsú napján a kolostor jobb oldalán lévő szabadtéren tábori oltárt állítottunk fel, és ott volt a szentmise, valamint az esti szentmise utáni – saját énekkarunk által rendezett –, hangverseny amelybe a ciszterci atyák is besegítettek. De ők még külön darabokkal is szerepeltek.

Július hó folyamán a zirci Apát Úr is meglátogatta a rendtársait.

Augusztus hónap közepe táján négy párttag jelent meg a rendházban, hogy államosítsák azt. Nagyon meglepődtek, amikor meglátták a szalmazsákokkal telezsúfolt folyosókat és a teraszt. Első követelésük: kérték a pénztárt. Azt hitték, hogy százezeink vannak. De ha lett volna is pénzünk, több mint 70 embert kellett napi élelemmel ellátni! Az államosítás megtörtént – papíron.

Szeptember elején, miután a Püspöki Kar és a Párt bizonyos „Egyezséget” kötött, – a hozzánk deportált atyák, testvérek és nővérek elhagyták rendházunkat. Ketten ideiglenesen még pár évig itt maradtak, ketten pedig véglegesen, ill. hosszú éveket: Cseh Alfonz, és Maróti Ervin, Arnold atya.

Még ebben az időben a vendég atyák arra kérték Brokárd atyát, a Főnököt, hogy a rendház fennmaradása érdekében tegyen lépéseket az egri érseknél, Czapik Gyulánál. Brokárd atya még aznap intézkedett is, kihallgatást kért a Főpásztortól. Meg is kapta, a következő kikötéssel: korán, a hivatalos fogadó órák előtt jöjjön, és a hátsó lépcsőn közelítse meg az Érsek Úr lakását. Tehát ne az irodájába menjen, hanem a hátsó lépcsőházon át, fel a szobájába. Az Érsek Úr szeretettel fogadta. Miután Brokárd atya előadta kérését, az Érsek Úr rögtön intézkedett is. „Rendben van, Brokárd. Téged ezennel kinevezlek plébánosnak, a Mátéffy János Brúnót káplánnak, Keller Lőrinc Juvenált pedig felveszem a Főegyházmegyei papok közé, és kinevezem kántornak. A territoriumot illetőleg a két plébános a főesperes közbenjárásával beszélje meg. Ez utóbbiból a főplébániai Kiss Péter ellenállása miatt nem lett semmi, de az tény, hogy a rendházat az érsek plébánia rangra emelte, elég volt. Egy alkalommal nagyon nagy hasznát vettük.

1951. júl. 11.-én megjelenik a rendőrkapitány másodmagával, és határozott hangon kiadja a parancsot, hogy a ház lakóinak 3 napon belül el kell hagyniuk a házat. Semmi hivatalos írást nem mutatott fel, és senki feljebbvalóra nem hivatkozott. Nagyon meglepett bennünket, de nem hagytuk annyiban. Brokárd atya azonnal táviratozott az egri Érsek Úrnak, majd az Egyházügyi Hivatalnak, a Kettős Bizottságnak és még néhány helyre. Közben mi vártuk a fejleményeket. Márton testvér már csomagolt: két nagy ládája már feladásra készen állt. Hamarosan megjött az Érsek Úr válasza: „A volt kunszentmártoni Karmelita Rendház hivatalosan kinevezett plébánia. A benne lakó tagok a főegyházmegye megbízott-kinevezett tagjai”. Pár nap múlva a helyi rendőrség is hatálytalanította az előző, szóbelileg kiadott rendeletet.

Sajnos, e nagy bizonytalanságban nem tudtuk megünnepelni a Kármelhegyi Boldogasszony ünnepét.

1954. márc. 8.-án Anti bátyánk hirtelen meghalt. Temetésén rész vettem.

1954 kora tavaszán minden bejelentés nélkül 8-10 traktor begördült a Rendház udvarába, és állandóan járatták a gépeket. A Talaj-javító Vállalat traktorai voltak. Kibírhatatlan volt a zaj. Ez a szentmisék ideje alatt is így volt, nyilvánvaló volt a zavarás szándéka. Brokárd atya megsokallta, és elhatározta, hogy tiltakozik a tanácselnöknél. Engem vitt magával. Brokárd atya kemény szavakkal tett szemrehányást a történetekért. Jogtalannak, és csend-rend háborításnak minősítette. Az elnök is kikelt magából, és a tavaszi munkák megakadályozásának minősítette tiltakozásunkat. Mindketten éreztük, hogy az elnök nem hagyja annyiba, és jelentést tett a feljebbvalóinak. Pár nap múlva az Érsek Úrtól levél érkezett, melyben Brokárd atyát elhelyezte Hejcére az ottani nővérek lelki vezetőjének. Már ebben a házban volt pár év óta Péteri József váci püspök és Brokárd atya érkezése után Badalik Bertalan veszprémi püspök (Domonkos rendi) is oda került.

Brokárd atyát mindez szomorúan érintette, valamint bennünket és a híveket is, de megnyugvással fogadta. Jún. 14.-én, Szt. Elizeus napján hagyta el a rendházunkat. Mikor kilépett az udvarból, széttárta karjait, mosolygós arccal körülnézett és elindultunk a kis állomásra. Brúnó atyával ketten kísértük. Távozása nekem fáj legjobban, tudtam, hogy szomorú, nehéz idők következnek. Néhányszor meglátogattam. Látszott rajta, hogy honvágya van a Kármel után. Meglepő volt, ahogyan viselkedett a két püspökkel szemben: gyermeki alázattal. Meghívott aranymiséjére. Sajnos, nem



mertem vállalni a politikai körülmények miatt... Több mint 15 évig volt ott, majd Pannonhalmára került az öreg szerzetesek otthonába. Itt halt meg 1974-ben. Keszthelyen temették el, az általa alapított Rendház kriptájába. Nyugodjék békében. Személyesen is sokat köszönhetek neki.

Térjünk vissza a kunszentmártoni rendházunkhoz. Brokárd atya távozásához kapcsolódva elhagyták rendházunkat Béla és Gábor testvérek is. Az előbbi végleg elhagyta a rendet. Gábor testvér pedig fölment Budapestre és ott helyezkedett el.

A Kármel plébánia pár hétig plébános nélkül maradt. Ez idő alatt Brunó atya, a káplán vezette az ügyeket. Rajta kívül még Juvenál atya, mint kántor, és Márton testvér, mint harangozó és sekrestyés szolgáltak. Hamarosan megérkezett az újonnan kievezett plébános: Bánhegyi Béla, aki eddig Jászfelsőszentgyörgyön volt plébános. Szeretetre méltó, kedves ember volt. Papi életének nagy részét mint hitoktató töltötte el, sok tanítványa választotta a papi hivatást. Címzetes tanácsos volt.

Az élet folytatódott, mint Brokárd atya idejében. Brunó atya járt ki az Almási majorba misézni és hitoktatni, Kungyaluba pedig hittanra. A kunszentmártoni tanyákra pedig Fülöp atya, aki a szétszórátás után, mint a főplébánia káplánja járt ki misézni és hittant oktatni. 1956-ban Brúnó atya, a káplán felvételét kérte a Váci Egyházmegyébe. Ez év késő nyarán hagyta el

Kunszentmártont. Bánhegyi Béla plébános megkérte a Főegyházmegyei Hatóságot, (Brezanóczi Pál volt akkor az Apostoli Kormányzó), hogy a kántori megbízatás mellett nevezzen ki káplánnak is. Az Állami Egyházügyi Hivatal engedélyével október első napjaiban meg is jött a kinevezés, és ezentúl már hivatalosan is vezethettem nyilvános istentiszteleteket. Jártam ki ismét tanyákra: Telekpartra, Vekerre, Almási majorba, Kungyaluba. Állami engedéllyel is végezhettem hitoktatást. Október hónap 23. napján elmentem Győrbe Pál atyához, aki akkor provinciális volt. Amikor visszafelé jövet megérkeztem Budapestre, nagy csoportokban zúgta a tömeg: „Hozzák vissza Rákosit!” Este elmentem a Ferenciek terén levő templomba, ahol Kapisztrán Szt. János évfordulója emlékére meghallgattam Tamás Alajos ferences karnagynak erre az alkalomra írott Oratóriumát. Kb. két óra hosszágú tartott. Ezután a Kármelbe mentem. Ez alatt az idő alatt Gerő Ernő mondott beszédet. Közben már egyre gyakrabban megszólaltak a fegyverek. Kitört a forradalom.

Gondban voltam. A vasúti és az autóbusz közlekedés is leállt, és én Mindenszentek napjára már itthon akartam lenni. Avertán testvér (Csapó Jóska) segített ki a bajból. Talált egy tehergépkocsit, ami elhozott Szolnokig. Ott bementem egy ismerős családhoz, akiknek a lánya el szokott jönni hozzánk – mint ifjú harmadrendi (Zaványi Etelka) – az összejövetelekre. Másnap az ő szülei segítségével ismét találtunk egy tehergépkocsit, mely útba ejtette Kunszentmártont. Mindenszentek előtti nap délutánján már otthon voltam. Itthon is nagy fellélegzés volt, felvonulás zajlott, szónoklatok hangzottak, mindenki reménykedett. De ez nem sokáig tartott. Nov. 4.-én reggel, a 7 órás szentmise előtt egy 14-15 év körüli legényke jött hozzám, és mondta: „Az oroszok tankokkal megszállták Budapestet.” Általános szomorúság lett úrrá az embereken, csak a kommunisták örültek.

A párt néhány napig engedékeny volt. Egy példa: vallási vonalon megengedték az iskolában a hittanórákat azoknak a gyerekeknek, akiknek a szülei azt írásban kérték. A tanyai igazgató mondta, hogy a Kunszentmártonhoz tartozó tanyákon minden diákot beíratnak a szülők: az eredmény 100% volt. Ezt el is tette az irattárba, örökös bizonyágul.

(folytatása következik...)

BIBLIKUM



A BIBLIA KIALAKULÁSÁNAK FÖLDRAJZI KÖRÜLMÉNYEI (4. rész)

Fr. Tavas Béla ocd – Győr

Az emberiség fejlődése és a civilizáció alapjai

I. Őskor

A régészeti leletek tanúsága szerint a Termékeny Félhold területe már az őskorban (paleolit) is lakott volt. A korai paleolit kb. kétszáz ezer évvel ezelőttre tehető. Ebben az időben az ember még barlangokban lakott és kizárólag vadászatból és gyűjtögetésből élt. Ez csak az utolsó jégkorszak után (ezen az éghajlaton ez az utolsó esős korszak) Kr. e. a kilencedik évezredben változott meg. Ekkor tanulta meg az ember, hogy a gabona termeszthető és egyes állatfajok táplálkozás céljára nyájban tarthatók. Tehát ez a korszak, vagyis a középső kőkorszak (mezolit) hozta meg azt a változást, amely elindította az embert a civilizáció felé. Igaz, hogy még barlangokban lakott, de már időszakos, kezdetleges településeket kezdett kialakítani. A legismertebb ilyen település Jerikó Kr.

e. 8000 körül épült. Ehhez hasonló kultúrákat találtak a Nílus-völgyében, Palesztinában a Natufi-vádi barlangjaiban (Natufi kultúra) és az É-iraki Zani Cheminél. Az újkőkorszak (neolit) kb. a nyolcadik évezred végétől indult el. A leletek tanúsága szerint már háziállatok is voltak, mert a településeken sok kecske, kutya, juh, marha és sertéscsont maradványokat találtak. A sarló és malomkő leletek pedig azt tanúsítják, hogy már gabonát is termeltek. A Jerikóban talált obsziánn, türkiz és porceláncsiga leletek szerint más népekkel is kapcsolatban lehettek, vagyis megindult a kereskedelem. A legjelentősebb neolitikus kultúrák Jerikó mellett Egyiptomban a fajumi, Mezopotámiában a haszúnai kultúra. Ezek a kultúrák már az ötödik évezredben ismerték az agyagművészetet. A réz használatba vételével véget ért az újkőkorszak és kezdetét vette a kővezekorszak (kalkolitikus). Ezt

az átmenetet nem lehet élesen behatárolni, valamikor az ötödik évezredben kezdődött és a harmadikban ért véget. Ez is egy újabb nagy fejlődés volt az emberiség számára, különösen Felső-Mezopotámiában volt erőteljes a fejlődés. Csatornákat építettek és kialakították az öntözése gazdálkodást, fejlődésnek indult a kereskedelem és a gazdasági élet. Kialakultak az első városállamok, fejlődött a technika és a kultúra. Így a negyedik évezred végére kialakult a mezopotámiai civilizáció minden jellegzetes vonása, amely a következő a következő évezredek során jellemezni fogja.

2. A birodalmak kialakulása

Alsó-Mezopotámia fejlődése:

Alsó-Mezopotámia fejlődése elmaradt a felső országrészhez képest. A sumérok megjelenése azonban nagy hatást gyakorolt a térségre, hisz ők teremtették meg a terület civilizációját. Az, hogy itt később indult a fejlődés annak is köszönhető, hogy itt kevesebb a csapadék, és amíg a gátrendszereket meg nem tudták építeni, nem volt alkalmas terület mezőgazdasági művelésre, a gát és csatornarendszerek megépítése után viszont hatalmas fejlődésnek indult. A népesség rohamosan szaporodott és nagyvárosok jöttek létre. Ebből az időből származnak az első írásos emlékek, így feltételezhető, hogy a sumérok vezették be az írást,



akik akkor egész Alsó-Mezopotámiát lakták. Ez az első írásos emlékek korszaka (protoliterátus) amely nem volt hosszú (kb. 3300-2900-ig), ez az úgynevezett varkai időszak. Ehhez az időhöz kötődik a nagy templomváros Erek felépítése, amely mintaképe minden idők mezopotámiai templomépítő művészetének.

Palesztina és Egyiptom lassú fejlődése:

A negyedik évezredben Palesztina és Egyiptom messze elmaradt Mezopotámia civilizációja mögött. A falukultúra nem volt különösebben fejlett, a szerszámok még kőből készültek, de használták már a rezet is. A festett cserépedények sem érik el a mezopotámiai edények színvonalát. Palesztinában a festett cserépedény kultúra Kr. e. 3500 körül virágzott, ezek között a gassuli a legismertebb.

Egyiptom Alsó- és Felső-Egyiptomra osztható, földrajzi szempontból É-ra és D-re. Az itt fellelhető kultúrák szintén elmaradnak a mezopotámiai kultúrától, amely az ország elszigeteltségével magyarázható, hiszen Ázsiától nagy sivatagok és a Földközi-tenger is elválasztotta, és még az országot is kettéosztotta a Nílus. Az egyiptomiak ősei, valószínűleg hámita, sémita és negroid törzsekből tevődött össze. A civilizáció fejlődése azonban lassan itt is elkezdődött, a mocsarak lecsapolásával és az öntözéses gazdálkodás megindulásával. Ez magával hozta a népesség gyarapodását és szükségessé vált a települések

regionális kormányzása. A Nílus vízi kereskedelme pedig némileg csökkentette a helyi elszigeteltséget. Feltehetően a negyedik évezred végére a helyi tartományok két nagyobb királyságban egyesültek és létrejött Alsó- és Felső-Egyiptom. Ekkor kezdett beindulni az élénkebb kereskedelmi kapcsolat Mezopotámia és Egyiptom között, aminek a fő útvonala Palesztinán keresztül vezetett. Egyiptomra ez által nagy hatással volt a mezopotámiai kultúra és technika, ami elősegítette a gyorsabb fejlődést. Ez a kapcsolat azonban az első dinasztia idején megszakadt.

A sumérok első virágkora:

A harmadik évezredben érik el a sumérok az első virágzásukat (kb. 2850-2360). Ekkor még csak kisterületű városállamok alkotják az országot, melyekben más-más istent tiszteltek (theokrácia). A legismertebb városok Uruk, Ur, Kis, Assur, amik mind egy-egy különálló politikai egységet alkottak. Minden városnak volt egy királya, vagy egy uralkodó papja (ensi). Ezek a kis városállamok sokszor harcban álltak egymással és a vesztes hűbérese lett a győztesnek. Ezekben a városállamokban már írott törvények voltak, melynek betartására állami apparátus is létezett. Ezek a törvények még nagyon egyszerűek voltak, meghatározták, hogy mit lehet tenni és mit nem.

Akkád létrejötte:

Ezen a területen nem csak sumérok éltek, hanem ÉNy-felől egy sémita nép is terjeszkedett és a harmadik



évezred közepére

Sumér É-i részének túlnyomó többségét alkották. A huszonegyedik században

Sarrukin ragadja magához a hatalmat, letaszítva trónjáról Kis királyát. De ezzel még nem elégszik meg és megteszi Akkád városát központ-

jának, majd hadjáratokat indít a környező népek ellen. Legendás győzelmekeket arat és kiterjeszti hatalmát É-on egészen a Földközi-tengerig, D-en pedig a Perzsa-öböl. Ezzel Akkád néven (kb. 2360-2180) létre jön ebben a térségben az első nagy területeket ellenőrzése alatt tartó központosított államhatalom. Akkád királyai sumér kultúrájára építettek és így ez a kultúra a meghódított területeken is elterjedt. Annak ellenére, hogy megtartották a hagyományt, amely szerint minden hatalom Enliltől (vihar istene) származik, az állam központja nem a templomban volt, mint a városállamokban, hanem a királyi palotában. Akkád királyai már isteni előjogokat tulajdonítottak maguknak. A hódítások elősegítették az akkád nyelv uralomra jutását és tekintélyes akkádnyelvű irodalom keletkezett.

Az egyiptomi Ó-birodalom virágzása:

A harmadik évezredben már Egyiptomban is létrejön a birodalom. Az első dinasztia uralkodóinak sikerül egyesíteni Alsó- és Felső-Egyiptomot. Az első és a második dinasztia (29-27

század) fáraói megteremtették az Ó-birodalom alapjait. A harmadik dinasztia felemelkedésével (2600 körül) Egyiptom klasszikus virágzásának korába ért. Az ország kultúrájának minden lényeges vonása ebben az időben alakult ki. Ekkor épül az első piramis, melyet Dzsószser, a harmadik dinasztia megalapítója építtetett. De a negyedik dinasztia idején (26-25 század) sokkal csodálatosabb piramisok épültek, mint a Keopsz, Khefren és Mykerinus piramisai. Építettek piramisokat az ötödik és a hatodik dinasztia fáraói is, de azok már nem olyan nagyszerűek, mint az előzőek. Viszont ezekben találták meg az úgynevezett piramisszövegeket, melyek a legrégebb ismert vallásos szövegek, varázsigék és ráolvasások, melyek a fáraó útját voltak hivatva biztosítani az istenek vilá-



gába. Ebben a kultúrában ugyanis az uralkodót istenként tisztelték. Az államszervezet merőben más volt, mint Mezopotámiában, hiszen itt az uralkodó maga volt az isten. Az ő tulajdona volt az ország és az ő céljait szolgálták a természeti kincsek is. A birodalom érdekerületéhez tartozott a Sínai-félsziget, Palesztina és még a Libanon-hegység is. A Sínai-félsziget rézbányái miatt, Palesztina és a Libanon a szerszámfa piaca miatt, hiszen Egyiptom területén szinte nem terem fa. Elég erős volt ahhoz is a birodalom, hogy ezeket a területeket, ha kell, katonai erővel is megvédje. Törvények a birodalomban nem voltak, mert mindent az istenkirály szava döntött el. A vallás fejlett politeizmus volt és isteneiket gyakran állati alakban ábrázolták. Az állat azt a megjelenési módot jelentette, melyben a titokzatos isteni hatalom kijelentette magát.

Palesztina a bronzkorban:

Palesztina a harmadik évezredben (korai bronzkor) soha nem érte el az Eufrátesz és a Nílus kultúráinak színvonalát, de itt is jelentős fejlődés volt tapasztalható. A nagyarányú városiasodás kora volt ez, mikor a népesség növekedett és városállamok alakultak. A népesség eloszlása egyenetlen volt, mert É-on és a középső részen sűrűbb, D-en pedig kisebb volt a népsűrűség. A városok száma elég nagy volt, újjáépítették Jerikót és ekkor épült Megidó, Bét-Seám, Aj, Gézer, Lákis, amelyek majd később a Bibliában is szerepet játszanak. Bár ezeket a városokat nem lehet nagy-

szerűnek nevezni, de ennek ellenére, meglepően jól voltak megépítve és megerősítve. A lakosság ebben az időben túlnyomó részt kánaánitákból állhatott.

Sumér második virágkora és bukása:

K-en az Akkád birodalom elgyengült és a Gutí nevű barbár nép legyőzte őket (2200 után). Ezzel újra a sumér kultúra került előtérbe és megalkult a harmadik Uri dinasztia (2060-1950), alapítója Ur-nammu. A dinasztiahoz fűződik a nagy építkezések beindítása és az irodalmi élet fellendítése. De a legjelentősebb az ebből a korból származó, legrégebbi ismert törvénykönyv. A sumér kultúra ennek ellenére a végéhez közeledett és lassan teljesen megszűnt. A nagyszerű virágzás után a sumérok teljesen összeolvadtak a sémitákkal és a nyelvük is elveszett, helyét az akkád vette át.

A hikszoszok kora Egyiptomban:

Közben Egyiptom is hanyatlásnak indult, sőt meg is szűnt az Ó-birodalom. A belső viszályok felőrölték az ország erejét, a fáraó kezéből kicsúszott a hatalom, és a tartományi nemesség kezébe került. Ezt még súlyosbította az is, hogy a Nílus delta vidékére, félnomád népek szivárogtak be. Ezek az Ázsia felől érkező nomádok szép lassan az egész országot uralmuk alá vetették, fő támaszpontjuk Avarisz városa volt, Palesztinában pedig Jerikó és Szichem. Egyiptomban saját főistenüket azonosították Tanisz város istenével (Szet), és arra törekedtek, hogy külsőségekben minél jobban

felvegyék az egyiptomi szokásokat. A törvényes rend megszűnt, elsorvadt a kereskedelem, az öntözőcsatornákat nem gondozták



és így egyre nagyobb lett az éhínség. Egyes tudósok a hikszoszokat Józseffel és testvéreivel azonosították, de valószínűbb, hogy a hikszoszok uralma alatt Izrael egy-két törzse átmenetileg betelepedett Egyiptomba. Egy haszna azonban mégis volt az uralmuknak, mert a hikszoszok ismertették meg Egyiptommal a lovat és annak használatát. A 16. században egy thébai család azonban újra egyesíteni tudta az országot és véget vetett a zűrzavaroknak. Hadjáratokat indítottak a megszállók ellen, amelyek Palesztina és Szíria meghódításához vezettek. Megszületett a középbirodalom és újra jólét köszöntött Egyiptomra.

Babilon győzelme:

Ur bukása után több apró állam akarta magához ragadni a hatalmat. A versengő államok közül Asszíria, Mária és Babilon volt a legnagyobb. Ez a hatalmi harc Babilon győelmét hozta és a környező államok legyőzésével Hammurapi egy virágzó birodalmat hozott létre. Uralkodásának első éveiben templomokat és városfalakat épített, és csak ezek után kezdett újabb hadjáratokba, melyek során elfoglalta

Íszint, Urukot, Malgumot, Rapikumot és Salibit. Uralkodása alatt Babilon kultúrája jelentősen felvirágzott és hatalmas várossá fejlődött. Leghíresebb alkotása uralkodása végén kiadott törvénykönyve. Törvényeit már uralomra jutásának első éveiben megalkotta, de csak utolsó éveiben vésette kőoszlopra (sztélébe). Ezek azonban nem új törvények voltak, csak új formába öntötte a törvényhagyományt, valamint Úr-nammu és Lipit-Isztár törvényeit, melyek sokkal hamarabb íródtak. A későbbi Asszír törvények és Izrael



Szövetség könyve, ugyanennek és hasonló törvényhagyománynak a meg-szövegezése (Kiv. 21-23).

Megjelenik a Hettita birodalom:

Indoeurópai nép, amely Anatólia (a mai Törökország) területéről indult el hódító útjára. A Hettita birodalom Kr. e. a tizennyolcadik században jött létre. Ettől fogva folyamatosan növekedett és Kr. e. a tizennegyedik században érte el legnagyobb kiterjedését. Ekkor hozzátartozott Felső-Mezopotámia, Szíria egészen Libanonig. Itt találkozott az egyiptomi birodalommal mely katonailag egyenrangú ellenfele volt. Kr. e. 1284-ben egy eldöntetlen csata után békét kötött III. Hattusillis király és II. Ramszesz fáraó. A hettita birodalom nem volt igazán harcos és nem akarta elpusztítani a területén élő népeket, hanem szerződéskötésekkel adófizetésre kényszerítette őket. A birodalom sok népből tevődött össze így a kultúrája és a vallása is nagyon sokszínű volt. A leigázott és a környező népek mondaít összegyűjtötték és leírták, erről tanúskodik az a tel-

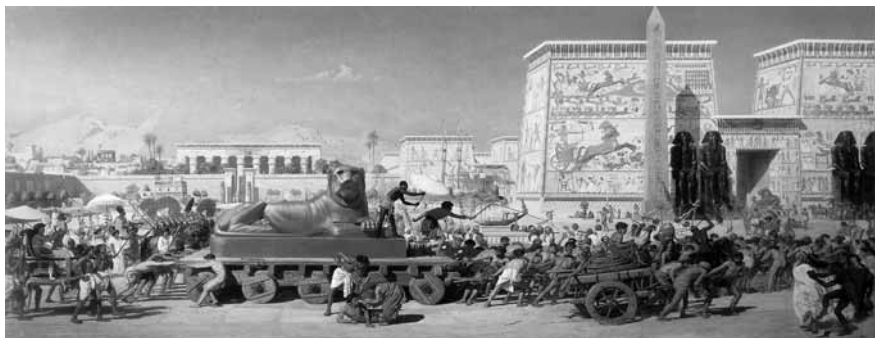
jes királyi levéltár melyet Hattusa ásatásánál találtak. Érdekesség, hogy a vízőzön története itt is, a babiloni Gilgames eposzban és a Bibliában egyaránt megtalálható (Ter. 6-10). A politeizmusuk is nagyon sokszínű volt, főisten az időjárás istene (Tarhuntasz) és annak felesége (Arinna) a nap istennője volt. Királyaikat csak haláluk után tisztelték istenként, viszont a főpap szerepét a király töltötte be. A történelmi érzék és a jogi gondolkodás jellemezte a hettitákat. A tengeri népek támadása következtében összeomlott a birodalom (1200 körül) és 24 kisázsiai, 7 szíriai városállam alakult belőle, valamint Kánaán területének egyik nemzetségét alkották. Ezekkel találkozott Ábrahám és vásárolta meg tőlük temetkezési helyként Makpéla barlangját (Ter. 23).

A nomád népvándorlás kora:

Kr. e. a 17 és 16. században a Termékeny Félhold egész területére nomád népek törtek be. Babilon uralkodója Hammurapi azért nem tudott tovább terjeszkedni, mert ezek a népek lekötötték erejét. Ő ugyan még megtartotta birodalmát, de az halála

után hamarosan összeomlott. Ezek a törzsek rendkívüli kegyetlenséggel pusztították el az elfoglalt városokat. Teljesen lerombolták azokat, de nem építették újjá és nem is lakták a házakat, továbbra is nádkunyhókban és sátrakban laktak. Valószínű, ennek a népvándorlásnak voltak részesei Izrael ősei is. Ebben az időben kelhetett útra Ábrahám is Kánaán felé Háránból. Ez a népvándorlás teljesen átalakította a Termékeny Félhold arculatát, csak egyedül Egyiptom tudta visszaszerezni nagyhatalmi pozícióját. Ilyen körülmények között vándoroltak Izrael ősei, az Egyiptomban eltöltött nyugodt évek pedig lehetővé tették, hogy megsokosodjon és nemzetet alkothasson. A vándorlás során megismerkedve sok nép kultúrájával, azokat beépítették a saját kultúrájukba, átalakítva azokat az egyistenhitnek megfelelően, hogy a saját írásbeliségük kialakulásával, a szójhagyomány segítségével írásba foglalhassák. Az egyiptomi kivonulás és a honfoglalás után ezeket a tapasztalatokat a saját államiságuk és gazdaságuk kiépítésére használták.

(folytatása következik...)



A KÁRMEL NAGY CSALÁDJA

Egyedül az Egyetlennel

A sarutlan kármelita nővérek rovata



A KERESZT FELTÉTEL NÉLKÜLI SZERETET

Egy remeteség megosztása

V alahol ezt a feliratot olvastam egy márványtáblán: „*Itt szenvedett fogságot mindnyájunkért Mindszenty József bíboros, hercegprímás, érsek... Emlékét őrizzük...*”

„Mindnyájunkért”, tehát értem is, aki akkor még meg sem születtem. Szíven ütött, és nem tudtam ettől a gondolattól szabadulni. Ezért őt hívtam segítségül, hogy legyen a kísérom, a társam ezen a lelkipraktóriumon.

Áldozat – kegyelem

A Bíboros-hercegprímás állhatatosan imádkozott, hogy hazánk ne kerüljön a bolsevik diktatúra elnyomása alá, mert tudta, hogy ez a hit és erkölcs sárba tiprását jelenti majd. A végsőig küzdött az oktatási-nevelési intézmények megőrzéséért, hogy az ifjúság a szent elődök hitét, vallását szívhassa magába. A mártír sorsú Bíboros, nemzetünk nagy vezeklője, földi életében nem érthette meg a rendszer összeomlását.

Vajon mi volt mindezzel az Úr szándéka? Az „átkos” diktatúrában, még a későbbi ún. puha formájában is, Isten számtalan ismert és ismeretlen vértanút adott nemzetünknek, akik nélkül nem lehetnének azok, akik vagyunk. Ők esdették ki számunkra a kegyelmet vértanúságukkal, mártír sorsukkal, hősiességükkel. „A vértanúk vére a kereszténység magvetése” – ez nem csak az első századokra igaz.

A nagy Bíboros mennyi könnyet hullathatott a magyar egyházért, nemzetért, hazáért! Házi őrizetben, börtönben, a megaláztatás, a fogság különböző helyén,

ahol pribékek őrizték, mint a mi Urunkat. Figyelték minden lépését, mozdulatát, a szívébe azonban nem láthattak. Nem láthatták a szív könyörgését, amely rendületlenül ostromolta az eget és oltalmat kérve menekült a Magyarok Nagyasszonyához: *Ne feledkezzél el, szegény magyarokról! – Add nekem a Te hitedet, nagy Barátom, Bíborosom, hogy én se szűnjek meg könyörögni, kopogtatni az Úr ajtaján, alkalmatlankodó barátként! Add nekünk a belső szabadság kenyerét, hogy mindig arra éhezünk!*



Hit, nemzet, magyarság – a Bíboros szent ügye

De mi van ma? Egyre többen hagyják el a hazát, hogy másutt keressenek boldogulást. Itthon esélyük sincs, hogy önálló otthonhoz jussanak, vagy olyan munkához, amelyből eltarthatnák családjukat. Mit fog jelenteni néhány generáció múlva a fogalom: hit, nemzet, magyarság, haza. Ott lesz a haza, ahol többet fizetnek? Ki választja majd a nyomort, hogy magyar maradjon a saját földjén? Világpolgárok lesznek, akiket a pénz szele hol ide, hol oda fúj? Abban hiszünk majd, amiben a félrevezetett többség?

A globális világban úgy tűnik, nincs helye a nemzetnek, a nemzeti sajátosságoknak, az egyetemes hitnek és vallásnak, mely belső tartással bíró közösséget teremt, mint ahogy a fogyasztói társadalom reklám-diktatúrájában sincs helye az önállóan gondolkodó embernek. – *Vedd meg, mert olcsó! Enélkül nem lehetsz sikeres ember, mert mindenkinek ilyen van, és te sem maradhatsz le...* – Ennek a láthatatlan diktatúrának uniformizált emberekre van szüksége, akiket a reklámokon keresztül irányíthatnak, és a média terrorja nem tűr ellentmondást. Aki kilóg a sorból, az nem létezik, nem kap életteret. A siker szele is innen fúj, és aki ma fönt van, rövid úton lekerül, ha a média mammonja úgy dönt.

Mit mondana ma a Bíboros? Egyáltalán figyelne-e rá valaki? Vagy egyszerűen legyintenének, hogy nem halad a korrall...

Látod, nagy Barátom?! Most már másmilyen diktatúra van, mint a bolsevik, de talán még sokkal veszélyesebb, mert úgy dolgozik, mint a „nesztelen reszelő”: nem látni, nem hallani, de a látszólagos nagy szabadságban kikezdi a hit és erkölcs alapját. Vásárlunk, fogyasztunk, ha van rá szükségünk, ha nincs, mert ezt sugallják – és e körül forog az életünk. Amikor pedig az Úr szólít, azt vesszük észre még mi keresztények is, hogy nem értjük, miért kellene itt hagynunk ezt a világot. Azt vesszük észre, hogy nekünk nem kell az üdvösséget hozó paradicsom, mert úgy véljük, itt már megtaláltuk. A külső anyagvilág egészen lefoglal bennünket, a belső csodálatos világ pedig, ahol már most megtalálhatjuk Istent, feledésbe merül, sőt fölfedezésre sem kerül.

Szórakozz, ne gondolkodj! – Minden ezt sulykolja belénk. – Síralmas az életünk. – Segíts, nagy Barátunk! Segítsetek szent elődeink! Úgy érzem, itt van az egész magyar mennyország ebben a kis kápolnában! Ha ti velem imádkoztok, sokak szíve megnyílik Isten ébresztgető Lelkének!

Belső csönd, külső lárma

A külső csönd nem jellemezte ezt a lelkigyakorlatot: hol a hittantáborosok lárma, hol a közelben lévő fészekalj éles csivitelése hallatszott. Néha fölsóhajtottam: *Milyen jó lenne egy kis csönd!*

Ültem az Úr lábainál, és hallgattam a belső csöndet, amelyben ezt mondta: Légy árnyas fa, amelynek árnyékában lehet tétlenül ücsörögni, semmit tevően, tudva, hogy védelem alatt áll, aki behúzódik árnyékába. Ne zavarjon, hogy az árnyékodban ücsörgők semmit sem tesznek, sőt esetleg semmittevők! Isten irgalma beemeli őket az üdvösségbe. Egyetlen engesztelő lélekért is megkegyelmez az Úr. De nem te teszel valamit, hiszen semmit sem teszel, csak kinyitod a szívedet, és az Úr maga lesz sokaknak otthona benned. Ezt jelenti árnyas fának lenni: engedni, hogy az Úr hús árnyat bocsásson másoknak benned. Te csak ott vagy, jelen vagy, az árnyéket Ő adja, mert Ő a Nap.

Ott lenni, jelen lenni, kinyitni a szívet – ez az egyetlen aktivitás, amely a legteljesebb passzivitásban engedi cselekedni Istent.

„Gyönyörűséges az emberek fiai között laknom”

Egyszerre megmutatta az Úr, hogy ami nekem zaj, mit jelent Őneki. Egyfajta belső tekintettel láttam az addig csak füllel zajnak hallott embereket. Éppen egy férfi és egy asszony ment vagy jött le a meredeken, és tájszólassal magyarázta egyik a másiknak, hogyan lehet könnyebben föl vagy lejutni a dombon. Egyszer csak megláttam a szívemben: Isten gyönyörködik bennük, mint az Ő teremtményeiben. Azt a gyönyörűséget láttatta meg velem, ahogyan Ő látja őket. Micsoda szépség, öröm! A menny íze! Ahol úgy fogjuk egymást látni, amint Isten lát minket: szerető, gyönyörködő tekintettel. És ezt a férfit meg asszonyt, akár tudnak róla, akár nem,

Isten, mint az Ő kedves teremtményeit, be fogja emelni az üdvösségbe. „Az én alkotásaim vagytok, az anyémek vagytok!” – Isten ujjongó örömmel nézi őket.

Mennyire másként lát minket Isten, mint mi magunkat és egymást! „A virrasztó ember imája lassan tekintetté tágul. Minden embert, az egész világot és saját magát is Isten szerető tekintetével látja, az együttérzés, az irgalom és áldás tekintetével...” (A kármelita nővérek életrajza c. könyvből)

Mi a kereszt értelme?

A lelki gyakorlat alatt jobb kezemben egy kis feszületet vittem, bal kezemben egy kis Szentírást. Jézus és Mária nevét ismételtetem. A kápolnában magam elé tettem a feszületet.

Miért kínhalállal kellett megváltania Istennek a világot? – kérdeztem, és egyszerre problémám támadt a kiengesztelődés teológiájával, mely szerint Isten az Ő Fia halálában engesztelte ki önmagával a világot. – Aki haragszik, azt kell kiengesztelni. Isten nem haragszik, ő nem ember. – Én nem ilyenek ismerem Őt, a személyes Istent, aki a szívemben van. – Megkaptam az életre szóló választ: **a kereszt feltétel nélküli szeretet.** Amint Pál mondja: a jótévőért is alig hal meg valaki, nemhogy az ellenségért. A különféle teológiai megközelítések, sőt a Szentírásban található képek is pusztán próbálják körüljárni a misztériumot, Isten misztériumát. Sokszor antropomorf módon, vagyis Istent emberi tulajdonságokkal ruházva föl. Ezek emberi megközelítések. Nem rosszak, de mivel a misztérium megragadhatatlan, csak körüljárni tudják. Ezért áll hozzám közel az ún. negatív teológia: semmire nem lehet azt mondani, Isten ilyen vagy olyan, ez vagy az, csak az állítható, hogy Isten nem ilyen, nem olyan, nem ez, vagy nem az, mert Ő más, mint mi vagyunk, nem zárható emberi fogalmakba. A teológiának – mivel Istenről való beszéd – mégis valamilyen módon meg kell közelítenie, de ezek pusztán emberi magyarázatok, nem fejezhetik ki teljesen Isten lényegét.



A kereszttel Isten tanít bennünket a szeretetre, aki Ő maga. A szeretet pedig feltétel nélküli. Feltétel nélkül kell tehát szeretnem mindenkit, mert mindenki Isten teremtménye, mindenki az Övé, mindenkiben gyönyörködni akar. A feltétel nélküli szeretet megköveteli a teljes bizalmat Istenben, tehát bármit is ad, feltétel nélkül bíznom kell benne, hogy Ő jó, és feltétel nélkül el kell fogadnom tőle mindent. A szenvedés feltétel nélküli szeretet, bizalom Istenben.

A szív imája

Kértem az Urat, mutassa meg, mit jelent „lélekben és igazságban imádni az Atyát”. *Mi még azt sem tudjuk, hogyan kell imádkozni, a Lélek maga könyörög bennünk szavakba nem önthető sóhajtozásokkal.* Az igazi imát tehát nem mi végezzük, hanem a Szentlélek imádkozik bennünk. Amikor imádkozom, nem elsősorban én imádkozom, hanem engedem, hogy a Lélek élje bennem az Ő életét, és beemeljen a Szentháromság misztériumába, melyben az Atya és a Fiú örök szeretettel ajándékozza egymásnak önmagát a Szentlélekben. Ez a szív imája: engedni, hogy a Lélek imádkozzon bennem. Olyan ez, mint a csöndesen hullámzó tenger: csak engednem kell, hogy magával ragadjon.

Egy Egyiptomban élt kopt szerzetes, *Matta el Meszkin* azt mondja, hogy az imában beesonunk az emberi szívekbe, és ott könyörgünk Istenhez: *Uram, Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösön!* És egyszerre megnyílnak az igaz bűnbánatra, lelkiismeretük megmozdul.

Mivel a szellem számára nincs tér és idő, mindegy, hogy valaki jön vagy megy. Nekem az adatott, hogy hívjam az embereket, a csönd hangján szólítgassam őket a szívemben: *Jöjjetek hozzám!* – Szélesre tárom szívem kapuját, hogy Isten behozhassa őket, akik már az Ővéi, csak még nem tudnak róla – és szeretem őket a szív indulatával.

„Nézzétek, mennyire szeretik egymást!”

A vágyam, hogy mi nővérek is a szív szeretetét tudjuk egymásnak ajándékozni. Ezzel erőt adunk és erőt kapunk, mert a szeretet erő forrása. Ezért mondja Jézus: *Jöjjetek hozzám, akik megfáradtatok és az élet terhét hordozzátok, én felüldítelek titeket!* – A mi szeretetünk forrása is Ő. Jézust adjuk egymásnak, amikor szeretünk, és erő árad ki a bennünk lakó Úrból, szavak nélkül, de nem tettek nélkül. Az igazi, mély emberi jószágnak, ami a mindennapok apró gesztusaiban nyilvánul meg (kedvesség, segítőkészség stb.), ennek kellene közösségeink egyik fontos érintkezési felületének lennie, mert ez Isten jószágának kiáradása. Szeretném, ha olyanok lennének, hogy aki kívülről lát minket, fölkiáltson, amint az első keresztények láttán tették: *Nézzétek, mennyire szeretik egymást!* – *Arról ismerje meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt. Úgy szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket* – mondja Jézus.

Igazság és irgalom egysége

Aki hisz bennem, annak bensejében élő víz folyói fakadnak... – Jöjjetek hozzám! Nem én üdítelek föl benneteket, hanem az, Aki bennem lakik az Ő végtelen irgalmából. Jöjjetek! Ücsörögjétek árnyékomban, melyet a Nap ad nektek. Jézus hordozza bennem helyettetek a nap terhét-hevét, Ő dolgozik helyettetek, és ti felüldülhettek,

ingyen kapjuk az üdvösséget ti is, én is – ajándék, ingyenes, feltétel nélküli szeretet. – Hol itt az igazság? – Kérdeznéd emberi módon, mert látod Isten kimondhatatlan irgalmát, ami a szeretet teljessége. Benne az igazság és irgalom egységben van. Ő maga az igazság és Ő maga az irgalom, tehát szét nem választható e kettő. Ugyanannyit ad az első órától fogva munkálkodónak, mint aki az utolsó néhány percben tévedt be a szőlőbe. Lehet, hogy addig ücsörgött az árnyékban, de Isten engedte – és most itt van. Nem bérért dolgozunk, hanem kegyelemből nagy örömmel, hogy a Gazda szőlőjében munkálkodhatunk. De nem is mi szolgálunk neki, hanem Ő nekünk: körüljár és felszolgál, Önmagát adja. Itt már nincs első vagy utolsó, hanem csak a feltétel nélküli Szeretet van, ami arra készlet, hogy mi is azt tegyük, amit Ő, hiszen az Ő képére és hasonlatosságára teremtett minket. Isten árnyas fa, akinek árnyékában ücsörgök, Aki engem is árnyas fává tesz, hogy nekem is adhasson olyan árnyékot, ami alatt mások ülhetnek.



Nincs többé méltatlankodás: Uram, hát ő alig dolgozott valamit! Semmit sem tesz, élösködik a többiekén, akik húzzák az igát!

Feltétel nélküli Szeretet! Milyen távol is állok még Tőled! Keresem a könnyebbiséget mindenben. Ücsörögni akarok az árnyékban, miközben nekem kellene árnyékot adni másoknak! Aki nem morzsolódik egészen széjjel, nem lehet szerzetes – tanítja az egyik apoftegma. Bármilyen nehéznek tűnik is, ez az egyetlen út vezet a feltétel nélküli szeretethez. A Golgotára vezet az út, ami a cél felé irányít: a feltámadás örömébe. Ha nem akarok meghalni, naponta széjjelmorzsolódní, hogyan akarok feltámadni az életre?

Szeretett engem és önmagát adta értem – nekünk is kötelességünk életünket adni testvéreinkért.

Az idő rövid. Vajon mire várok?

Krisztus Szent Sebeiről nevezett Johanna-Andrea nővér, ocd
Mindenszentek Kármel, Magyarország



KÉRJÜNK! — DE MIT?

Mután az Úr Jézus megadta az ima mintáját a Miatyánkban, példázattal és érvekkel bátorít arra, hogy állhatatosak legyünk az imádságban s a meghallgatás biztos reményével, bizalommal kérjünk. Mert: „Ha ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.” (Lk 11,9-13)

Engem mindig meglep ez a befejezés. Az előzmények után ugyanis ilyesféle „csattanót” várnék: mennyivel inkább megad mennyei Atyátok minden jót, amit kértek tőle.

Mi tagadás, sok jónak érezzük hiányát. Ostromoljuk is gyakran, állhatatosan Mennyei Atyánkat mindenféle nélkülözhetetlen szükségünk ügyében, amik, megítélésünk szerint még egyeznek is az Ő szent akaratával. Most pedig mintha azt hallanánk Jézustól, hogy az ő elképzelése szerint csak a Szentlélekre vonatkozhat a kérésünk. Pontosabban, mintha az Ő logikája szerint „csak” a Szentlélek hiányozhat nekünk.

Ha jól meggondoljuk, a gondviselésről szóló szép tanításában (Mt 6,25-34) az Úr Jézus egyszerűen értelmetlennek találja a megélhetésünkre vonatkozó kéréseinket, ugyanis: „... tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségtek van. Ti keressétek először Isten országát s annak igazságát, és ezeket mind megkapjátok. Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnapi nap majd gondoskodik magáról.” (31-34) Merjük ezt „élesben” is hinni? Merünk így bízni a Gondviselésben?

Való igaz, hogy a jó Isten nekünk adta, ránk bízta ezt a minket körülvevő csodálatos világot. Újabb és újabb természettudományos felfedezések készítenek ámulatra, amikor a mikro- vagy makrokozmosz egy-egy eddig ismeretlen titkát feltárják: mekkora szeretetről és gondosságról beszélnek ezek nekünk! Léptenyomon rá kell csodálkoznunk arra, hogy milyen tökéletes a teremtés! Minden benne van, amire csak szükségünk lehet...

Azután a jó Isten nekünk adta Szent Fiát. Benne és Általa megkaptuk az üdvösséghez vezető „bölcesség és tudás minden kincsét”. (vö. Kol 2,3)

Ha így van: miért a sok hiányérzet bennünk? Minden rendelkezésünkre áll, s mégis segítséget szenvedünk? Vajon nem valami vakság akadályoz meg abban, hogy felismerjük és felhasználjuk a kezünk ügyében levő dolgokban (hiszen nem véletlenül vannak éppen ott: a keresztény ember életében nincsenek véletlenek!), az éppen szükséges forrásokat, eszközöket, lehetőségeket, fogódzókat, útjelzőket? Vajon a minket körülvevő sokfajta valóság a közvetlen látszaton túl

nem rejt magában olyan belső rendeltetéseket, amik az éppen aktuális szükségletünket betöltenék, ha volna érzékünk ezeket észrevenni? Ha volna valami mélyről fakadó megérezés bennünk, valami belső érzék, inspiráció. Ha volna...

Ha volna? Hiszen van!

Ez a másként láttató, felismerést adó, mélyen értő, megkülönböztető stb. inspiráció maga a Szentlélek! Ő, aki megtanít mindenre és eszünkbe juttat mindent (vö. Jn 14,16), aki elvezet a teljes igazságra (Jn 16,13). Rá van szükségünk. Egyedül Őrá!

Őt, a Szentlelket, az Atya és a Fiú ajándékát kérjük tehát buzgón, kitartoán, bátran, hiszen „Isten nem adja szűkösen a Lelek! (Jn 3,34)

Anna nővér, ocd

Kis Szent Teréz Kármel, Marosszentgyörgy



SZENTLÉLEK – BARÁTUNK

A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít be árnyékával.” (Lk 1, 35) Így hangzik az Úr ígérete, amikor Gábor angyal átadja a hírt Máriának, hogy ő fogja megszülni Jézust. A Szentlélek úgy borítja be és irányítja az egész Egyházat a karácsonyi időben, mint ahogy az Ószövetség idején nappal a felhőoszlop mutatta az utat a választott népnek a sivatagon keresztül, éjjel pedig tűzoszlopként világított nekik. (vö. Ki 13, 21) Mindnyájan meg vagyunk hívva, hogy figyeljünk a Szentlélekre, mert Ő imádkozik a szívünk mélyén, Ő hangol bennünket arra a csodálatos cserére, mely az Úr megtestesülésekor történik... Ő ad nekünk lángoló szívet... Tavaly ősszel megjelent egy új könyv: A Lélek lendületével, „a Kármel látóhatára” sorozatban. A könyv ajánlásában így ír Rafael atya: „Kívánom, hogy e könyv olvasása és átélmedkedése erősítsen meg minket abban a meggyőződésben, hogy »a Szentlélek megragadása, a Szentlélekkel való egyesülés mindenkinek szükséges...«” (10. o.). Ez utóbbi szakasz a könyv szerzőjét, Marie-Eugène atyát idézik. Ő francia kármelita volt, pap és lelki vezető. Később provinciális lett, sőt Rómában több éven keresztül a Generális atya első tanácsosaként is szolgált. Alapítója volt a Notre-Dame de Vie Intézetnek.

Lelki végrendeletében 1965 februárjában Marie-Eugène atya írja e vallomásszerű sorokat: „Valószínűleg mindenki észrevette, hogy elég könnyen fellángolok, amikor a Szentlélekről van szó. 'Barátomnak' nevezem Őt. Ennek a megszólítás-

nak okai vannak. A Szentlélek több ízben erősen és határozottan megragadott engem. Kérni akarom Rátok a Szentlelket. Ez az én végrendeletem: kérem, hogy a Jó Isten, a Szentlélek szálljon le rátok, és hogy mindnyájan elmondhassátok minél hamarabb, hogy a Szentlélek a barátotok, világosságotok, Mesteretek. Ez az én kívánságom, ez az én értetek mondott imám most, amíg, hogy a Jó Isten itt tart a földön, és biztosan ez lesz az örökkévalóságban is.”

Jézus mindnyájunknak azt mondja majd, kinek-kinek személyesen: „Barátaimnak mondalak benneteket...” (Jn 15, 15.). „Barátomnak mondalak téged...”

*Colette-Marie nővér, ocd
Mindenszentek Kármel, Magyarorszék*



KIS TERÉZ ÚJRA A MOZIKBAN!

Ime, egy újabb Kis Teréz-film! Leonardo Defilippis „Teréz. A szeretet kis útja” című filmjét most vetítik Magyarországon a mozikban s már kapható dvd-n is. Az első képektől kezdve átjár bennünket a kis Terézt szokásosan körülve-



vő kegyelem, és hatalmában tart az utolsó jelenetig. A film nagyon természetes módon mutatja be a Martin családot, Teréz valódi kislányként viselkedik; édesapja boldog, szerető apa, aki örül, ha horgászni megy legkisebb lányával és sikerül horogra kapnia egy-egy szép kövér halat; de azt is képes kijelenteni, hogy Teréz már nagylány, és hogy ez az utolsó alkalom, hogy a karácsonyi éjféli mise után megtartják a szokásos családi „szertartást” a kandalló előtt: Teréz cipői tele vannak ajándékokkal, melyeket ő nagy örömmel bontogat.

Teréz egész élete végigperreg másfél órában. Szükséges volt tehát a rendezőnek válogatni az eseményekből, Teréz szavaiból és írott szövegeiből, vagy a környezete tanúságtételeiből. Ezekből valóban élénk tárul Teréz óriási pályafutása. Az iménti kislány hirtelen nagyon határozott fiatallá változik a karácsonyi kegyelem által, és eget-földet megmozdít azért, hogy beléphessen a

Kármelbe. Miért kellett neki annyira sietnie? Mert tudta, hogy Jézus, a Jó Pásztor hívta őt, hogy részt vehessen üdvözítő művében. Teréz látja a célt, melyért érdemes felajánlani az életét, így késedelem nélkül halad e célhoz vezető úton.

A film segít megérteni életünk értelmét, a hit, remény és szeretet révén. Fájdalmas időszakokban vigasztalást és bátorságot önthet szívünkbe, mivel a képek során megérthetjük, hogy Isten előtt senki és semmi sem elveszett. Az Úr könnyeinket odaadó szeretetté változtathatja, Ő már itt a földön az örömünk forrása. „Ne nyugtalankodjék szívetek... Az én örömöm legyen tibennetek és örömtök ezzel teljes legyen.” (Jn 14, 27 és 15, 11).

Az utolsó szó legyen Terézé: „Nem halok meg, belépek az életbe”, mondja halála napján. Teréz valóban itt él köztünk

*Colette-Marie nővér, ocd
Mindenszentek Kármel, Magyarország*



CSEH PÉTER MIHÁLY ATYA PRÉDIKÁCIÓJA KINGA NŐVÉRŐL

Elhangzott 2013. október 19-én, a magyarországi Kármelben, Kinga nővér szülei és testvérei jelenlétében.

Ti vagytok a föld sója. De ha a só ízetlenné válik, mivel sózzák meg? Semmire sem jó többé, mint hogy kidobják és eltapossák az emberek. Ti vagytok a világ világossága. Nem lehet elrejtteni a hegyre épült várost. Lámpát sem azért gyűjtanak, hogy aztán a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek, aki a házban van. Úgy világítson a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és dicsőítsék Atyátokat, aki a mennyeekben van. (Máté 5, 13-16)

Kedves Testvéreim!

Hálásan köszönöm ezt a személyes meghívást ide, a magyarországi Kármelbe, ahol Büki Judit, Urunk Színeváltozásáról nevezett Kinga nővér élte az életét, mondhatjuk úgy, hogy az utolsó éveit. Köszönöm szépen, hogy ennek a családnak, legalábbis most így erre a napra, talán én magam is egy picit tagja lehettem. Miért bátorkodom ilyen személyes hangot megütni? Azért, mert abban az évben, amikor Kinga nővér meghalt, szenteltek engem pappá, itt a pécsi egyházmegyé-

ben, aminek a területén van a kármelita kolostor. 2009. augusztus 24-én, amikor Kinga nővér belépett az Úr örömébe, én akkor még nem voltam pappá szentelve. Eredetileg az volt a terv, hogy azon a nyáron szentelnek pappá, de az akkori püspök atya úgy látta jónak, hogy még várjunk ezzel. Ezért ez nagyon nagy vívódás volt a számomra... ez a nyár...

Én nem ismertem személyesen Kinga nővért, talán csak egyszer vagy kétszer láttam, amikor itt voltam a kolostorban néhány napig, elvonulva még kispapként, illetve amikor Dohány Zoltán atyával eljöttem egyszer ministrálni, mint kispap. Akkor láttam őt, és emlékemben élt az arca, és a halálhírévé véve összekapcsoltam magamban, hogy ki volt ő. A 2009-es nyár minden bizonnyal nagyon nagy fizikai szenvedésekkel telt Kinga nővér számára és bizonyára számotokra is, kedves családtagok. Néhány kilométerrel innen pedig én is szenvedtem - nem fizikailag, hanem lelkileg.

Abban az évben jött egy váratlan telefonhívás november körül, hogy püspök atya úgy döntött, hogy mégis abban az évben fölszentel engem papnak. Adventre jelölte ki a pappá szentelés napját, december 5-re. És akkor, abban az adventben, úgy döntöttem, hogy mindennap, Kinga nővér közbenjárását fogom kérni. Így készültem a papszentelésre. Mindennap sokszor kértem az ő közbenjárását. Nem tudom, hogy miért alakult ez így. De ha utólag ezt a négy évet visszatekintve látom - és hogy Kinga nővér egyik testvérével, Ritával az évek alatt titokzatosan módon a Szentlélek Isten, az Emmánuel közösség által összevezette az utunkat, így azt hiszem, hogy az, hogy most, éppen én misézhetek, értetek, ezért a családért és Kinga nővér üdvösségéért is, örök lelki békéjéért, - így valahogy most összeállt bennem a kép: Kinga nővért az Úr mellém állította, hogy vezekeljen értem. Mert az a fizikai szenvedés, amit ő tapasztalt: hatalmas szenvedés volt. Könyvét olvasva és a hangoskönyvet hallgatva ráéreztem arra, hogy bizony ez hatalmas fizikai szenvedés volt. Valószínűleg titokzatos módon, értem is följánlotta és minden bizonynyal, sokkal inkább értetek, közvetlen családtagjaiért és szüleiért.

2009-ben, amikor eljött a papszentelésem napja, december 5-én adventben, nem hagytam abba Kinga nővér közbejárását kérni, és egészen karácsonyig kezemben volt a könyve és rácsodálkoztam erre a címre: „Nem hátráltam meg!” Kinga nővér nem hátrált meg a szenvedés kihívása elől. Engedte, hogy szeresse őt a jó Isten, és engedte, hogy az ő fiatal életét learassa. Ti sokkal jobban ismeritek őt, mint én, de mégis bátorokodok, úgy beszélni, mintha én is ismerném őt.

Azért választottam ma ezt az evangéliumot, hogy „Ti vagytok a föld sója”, mert úgy érzem, hogy Kinga nővér nagyon valóságosan só számotokra és számomra is. Történt egy különleges dolog abban az évben: papszentelésem utáni harmadik napon súlyosan megbetegedtem. Pillanatok alatt a kórházban találtam magam, ahol megállapították, hogy HINI vírust kaptam. Napokig nagyon magas lázban voltam. Nem misézhettem. Épp hogy csak három napja voltam pap, és szinte egy halálos betegségben voltam a kórházban. Akkor tele volt a tv, a rádió azzal, hogy

mindennap kik haltak meg Magyarországon a H1N1 miatt. És én ebben a betegségben voltam akkor, frissen szentelt papként. Emlékszem, hogy senki nem jött be a kórházba meglátogatni, csak az ajtóba raktak le egy csomagot. Telefonon kértem, hogy rakjanak majd a csomagba sót. Hihetetlenül szomjaztam a sót! Olyan mértékben hiányoltam a sót, amit nem tudok most szavakkal kifejezni. Ez biztos a fizikai betegségnek volt az egyik következménye, de a barátaim elfelejtettek sót rakni a csomagba. És én rendkívül mérges voltam emiatt: hogy lehetett elfelejteni? Szenvedek élet-halál között. Most szenteltek pappá. Elvileg engem szeretnek, elvileg most én vagyok a világ közepe, elvileg most minden szavam számít, és ami miatt a leginkább éheznek fizikailag, pont azt nem rakják bele a csomagba! Minden más fölösleges dolgot beleraknak, pont azt nem...?! De hát ki kell bírnom ezt a szenvedést... Pluszban még azon kívül is, amit egyébként ott átéltem... Isten kegyelméből meggyógyultam, és a rákövetkező hétfőn már újra szolgálatba álltam, és miséztem, de azért még hetekig elég gyöngé voltam.

Kedves testvérek, ne hagyjátok ki a sót, abból a csomagból, amit most szentmisének nevezünk. Ne hagyjátok ki a sót, mert Kinga nővér kármelita szerzetes nővérként, biztos, hogy ismerte Kis szent Teréznek azt a történetét, hogy amikor Kis szent Teréz négyéves volt, meghalt az édesanyja. Pici gyermeklány volt ekkor, és ez hatalmas sebet ütött a szívére, és hosszú évekbe telt, mire egyáltalán szembe mert vele nézni: ezzel a hiánnyal, ezzel a valóságos úrral. És akkor telt be ez az úr Isten jelenlétével, amikor az elsőáldozásra készült. Megértette azt, hogy Jézus a mennyországban már magához fogadta az ő édesanyját. Tehát összerakta nagyon egyszerű logikával, és azt mondta, amint olvashatjuk az önéletrajzában: Jézus szívében van az egész mennyország és minden lakója. Én hiszem, hogy az én édesanyám a mennyben van. Amikor megáldozok, Jézust fogadom a szívembe, tehát édesanyámmal is találkozni fogok, amikor megáldozok. Ez az a só, amire szükségünk van, ez az a só, aki maga a Názáreti Jézus. És mi is, Kinga nővér is. Ti vagytok a föld sója!

Kinga nővér gondolataiból gyűjtöttem össze kis cetlikre egy-egy kis idézetet, sőt többet is a könyvből. Azt érzem, hogy Kinga nőverre szó szerint igaz az, ami le van írva a Bibliában a Zsidókhöz írt levélben Ábelről. Ábel! Lehet, hogy ijesztő, hogy most pont ezt a hasonlatot mondom Ábellel, akit a testvére Káin ölt meg, de nem akarok ezzel semmilyen rosszat sugallni, inkább fordítsuk meg! Ábel, mint Krisztus előképe, szeretetből, önként az életét adta testvééréért, Káinéért. Azt mondja róla a Zsidókhöz írt levél 11,4 „Hite által még holta után is beszél”. Én most ezt az ígét szó szerint Kinga nőverre szeretném alkalmazni: „Hite által még holta után is beszél.” Ezért fogadjátok szeretettel, azt az ígét, amit Isten kiválaszt a kezetek által. Többféle is van. Fogadjátok szeretettel ezt a kis ajándékkártyát is, amin egy általam rajzolt kereszt van és egy általam írt vers van a hátulján. Fogadjátok úgy, mint egy apró, kis ajándékot tőlem, Kinga nővér egyik tisztelőjétől, egyik barátjától, vagy nem túl lehetetlen: egyik lelki testvérétől. Ámen.

A világban, de nem a világból

A Világban Élő Kármel rovata



„AHOL KETTEN VAGY HÁRMAN ÖSSZEJÖNNEK AZ ÉN NEVEMEN...” (MT 18,20.)

Asoproni Keresztes Szent Jánosról nevezett VÉK Közösség lelkigyakorlatra indult Hegykőre, 2013. szeptember 20-án, a plébánia közösségi-lelkigyakorlatos házába. Az előadásokat Péceli Bence Imre ocd atya, asszisztensünk tartotta. Hálás szeretettel köszönjük neki!

Lelkigyakorlatunkat meghatározta, hogy a Generális Definitórium 2012. évi decemberi gyűlésén kérte, hogy a VÉK 2003. évi Konstitúciókba illesszenek be egy új fejezetet a Közösségről és egy bekezdést Szent Józsefről. A javasolt szöveg: A közösség a Világi Rendben. A VÉK Országos Asszisztensétől, Tarziciusz atyától 2013. április 12-én, kérésként hangzott el, hogy a közösségek tanulmányozzák és elmélkedjék át ezeket a javaslatokat, változtatás-kiegészítéseket. Ennek a kérésnek tükrében, lelkigyakorlatunk tematikája, alap gondolata volt:

- Közösség a Szent Teréz-i közösségben,
- A VÉK Közösség
 - működése: a világban, de nem a világból,
 - összhangja: felelősek vagyunk egymásért,
 - irányítása: engedelmesség, Isten akaratának közösségi keresése,
 - testvéri szeretet próbája: kommunikáció, rekreáció, részvét,
 - válságai: külső-belső hatás, harc a bűnök ellen,
 - szerepe a misszióval: ima, apostolkodás, cselekedetek.

A kegyelem tesz képessé arra, hogy az elhangzott előadásokból ízelítőt adjak. A tartalmas, mély előadásokból megpróbálok valamit megosztani az olvasótáborral, illetve az előadásokból szeretném kiemelni, a közösségre vonatkozó legfontosabb gondolatokat.

2015. évben ünnepeljük Avilai Szent Teréz születésének 500. évfordulóját. Most vagyunk az ötödik előkészületi évben. Eddig már közösségi és egyéni elmélkedések alkalmával belemélyedtünk az Önéletrajzába, a Tökéletesség útja, Az alapítások könyvének gondolataiba, az előző évben pedig a Belső Várkastély olvasása volt középpontban. Ezen olvasmányokból kapott ismereteink alapján már valami élénk tárul arról, hogy milyen is volt a közösség Teréz kolostoraiban.

A Megtestesülés kolostorban élő Terézt, aki körülbelül 40 évesen egy mély megtérést élt át, vajon milyen okok vezették arra, hogy új kolostorokat alapítson? Az Úr misztikus kegyelmekkel ajándékozta meg – igent mond erre a szeretet kapcsolatra. A megtért ember úgy tud bent maradni a megtérésben, hogy erényeket gyakorol. A közösség segít ezek gyakorlásában: Isten, felebarát, alázat, ami nélkülözhetetlen a közösségi életben. Isten világosság: „ha világosságban élünk, amint ő is a világosságban van, akkor közösségben vagyunk egymással, és Fiának, Jézus Krisztusnak vére megtisztít minden bűntől” (1 Jn 7). Ha ragaszkodások vezetik a szeretetünket, az nem is lesz tiszta. TU 4,8-ban olvashatjuk: „fogjuk meg a gyeplőt, s ne engedjük, hogy a vonzalom úrrá legyen fölöttünk.” Teréz nővéreinek rávilágít arra, hogy „Isten tartsa tőlünk távol az olyanokat, akik egyrészt szolgálni ugyan akarnak neki, másrészt azonban kényesek tekintélyükre, féltik azt” (TU 12)... aztán bizalmatlanok a másikhöz, a rangkérdések, sérelem, mindez akadályozza a belső szabadságot. Mennyire fontos az alázat a közösségi életben! Olvashatunk arról is, hogy a nővérek ne mentegessék magukat, hiszen mindnyájan tele vagyunk hibákkal, hisz az igaz is hétszer hibázik – írja Teréz a TU 15-ben!

Teréz haláláig 16 kolostort alapított. Ezek közössége a Kármel testvéri közössége, amely az elvonultság, a buzgóság a lelkekért, Egyházért, és a missziókért végzett ima kovácsolta őket össze. „Íme, milyen jó és milyen gyönyörűséges, ha együtt laknak a testvérek!” (133. Zsolt.)

A VÉK Közösségek életét a Konstitúció szabályozza. Ez kerül most majd kiegészítésre a közösségről szóló fejezettel. Amikor az ember éli megszokott életét a világban, családban, munkahelyen, házasságban, akkor éri a meghívás lelkében, annak élménye először meglep bennünket. Talán addigi életünk kevés tettnek bizonyul Isten parancsai megtartására? De egyre erősebben érezzük, hogy Isten egészen akar bennünket, minden fenntartás nélkül! Nincs kikötés, hogy ilyen vagy olyan helyzetben! Nem boldogulunk egyedül – közösséget kell keresnünk. Isten hívogató hangját követve lassan haladunk a kijelölt „keskeny úton”, keressük azt az utat, melyet az Úr jelölt ki számunkra. „Bevezetlek beneteket a Kármel földjére...” (Jer, 2,7) – elvezetlek a közösséghez! A világból kihív bennünket az Isten és összegyűjt bennünket, hogy isteni hivatás hordozói és követői legyünk.

Egy közösség életét nagyon jól szemlélteti szólótó-szóló vessző hasonlat. A tanítványok, a közösség egymás közti kapcsolatát is megvilágítja. „Amint a szóló-

vessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4). Jézus erőteljesen hangsúlyozza, hogy nincs megváltás, nincs természetfeletti élet, nincs kegyelem másképp, csak Őbelé oltva, Őbenne élve. A szőlővesszőben sincs élet, gyümölcsöt sem hozhat, ha nincs eleven kapcsolatban a szőlőtővel. A közösség üdvösségének és megszentelődésének elengedhetetlen feltétele az a rendkívül szoros kapcsolat, amelyet Jézus akart teremteni önmaga és a közösség tagjai között. „Krisztus igazi szőlőtő: életet és termékenységet ad a vesszőknek, akik Őbenne maradunk, az egyház által, és semmit sem tehetünk Őnélküle.” (LG 6) Ha a közösség tagja minél mélyebben törekszik arra, hogy Krisztusban maradjon, mint szőlővessző, annál jobban kapcsolódik Hozzá és annál bőségesebben kapja a kegyelem életnedvét.

„A világi Krisztus-hívő soha nem zárkozhat annyira önmagába, hogy lélekben elszakadjon a közösségtől; inkább szüntelenül ápolnia kell a kapcsolatot... az Úr Lelke számtalan ajándékot ad, és különböző szolgálatokra, feladatokra hívja; ugyanakkor figyelmezteti, hogy ha kiemelkedik a többiek közül, az nem a méltóságban teszi nagyobbá, hanem a szolgálatra való alkalmasságát formálja sajátossá és egészíti ki... így feladatai és szolgálatai a közösségben és a közösségért vannak” (Christifidelis Laici 20). A közösségben mindenki megtalálhatja és gyakorolhatja a maga sajátos feladatát (karizmáját) amellyel másokat szolgálhat. A testvérek ez által egymást szolgálják. Közösségünknek jellé kell válnia a világban. Ha nemcsak passzívan, tétlenül kapcsolódunk a Rendhez, az Egyházhoz, hanem mindannyian tevékenyen is részt veszünk. Ha képesek vagyunk egymást szeretetben szolgálni, akkor valóban Krisztus szeretetének jelévé válhatunk ebben a világban.

Ezen előadás után elhangzott kérdéseket elétek tárom, mindnyájunk benső megválaszolására bízom:

- Mikor éreztem, éreztem-e hogy felelős vagyok a mások hivatásáért?
- Mennyire vagyok tudatában, hogy közösségünket a jó Isten választotta, hozott össze bennünket?
- Mennyire tapasztalom azt, hogy a közösség imája hordoz, segíti az én személyes imádságomat?
- Miként tudtam, megtapasztaltam-e a közösségben való engedelmesség, saját akaratom alárendelése, közösség céljaihoz való döntéshez, pozitívan hatott?
- Milyen negatív-pozitív példáját tapasztaltam meg a testvéri együttlétnek?

„Bárcsak minél több ilyen barátság volna , (...) hogy valamennyien egyenlő jóbarátok legyenek, hogy mindnyájan egyenlően vonzódjanak egymáshoz s így szeressék és kölcsönösen támogassák egymást.” (TU 4, 7).



EGY HÁROMLÁBÚ SZÉK, AVAGY LELKIGYAKORLAT ADVENTBEN SZÉKESFEHÉRVÁRON

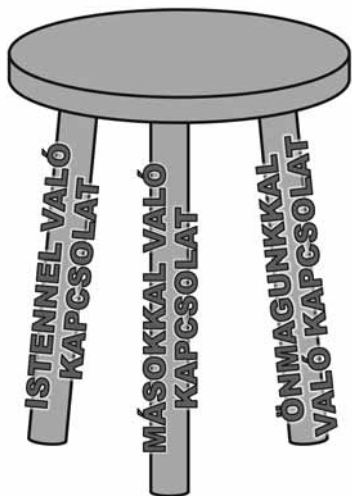
A székesfehérvári Illés prófétáról nevezett VÉK közösség régi vágya teljesült, amikor Renátó atya elfogadta meghívásunkat az adventi lelkigyakorlat megtartására, amire 2014. december 19-20-21-én került sor a Kármelhegyi Boldogasszony templomunkban. A szervezésből szinte minden testvérünk kivette részét, ennek köszönhetően is minden plébánián sikerült plakátokat kihelyezni. Már az első nap szép számú érdeklődő, szinte teljesen megtöltötte a templomot.

Az első napon Dr. Takács Nándor Jusztin püspök atya köszöntötte és mutatta be Renátó atyát. Renátó atya egy virtuális háromlábú széket adott át ajándékba, melynek egyik lába Istennel, a másik embertársainkkal, a harmadik pedig az önmagunkkal való kapcsolatot jelképezte. A három napon egy-egy „székláb” jelentőségével foglalkoztunk. Kihangsúlyozta, hogy ha a három láb közül bármelyik hibás, a szék nem lehet stabil. Így van ez lelki életünkben is. Szeretném megosztani veletek a számomra legfontosabb gondolatokat.

Az első láb szilárdságának feltétele, hogy az ember csak Istennel együtt lehet teljes. Hiszünk, de tudjuk-e, hogy nem kizárólag azt jelenti a hitünk, hogy tudunk Róla valamit. A hit másik dimenziója a kapcsolatfelvétel. Élő kapcsolatban kell lenni Istennel, mert szeretetkapcsolatra hív Önmagával. Szentjeink is erről tesznek tanúságot. (Ki nekik Isten, milyen Akiben hisznek, milyen az Istenképük!) De van úgy, hogy a bennünk lévő istenképünk mást mutat, távolságot tapasztalunk meg. Pl. istenkép lehet: Isten, mint ítélőbíró. Ha hibázunk, akkor megbüntet! Azért tesszük a jót, mert félünk. Feltehetem magamnak a kérdést: miért járok templomba? Lehet ilyen istenképem is: ha vallásos teljesítményem van, akkor szeret csak Isten, ha nem, akkor nem szeret. Lehetséges, hogy a múltban úgy szerettek bennünket, hogy teljesítményhez kötötték, akkor nem lehet csodálni, ha így teszek. Ez addig tart, amíg elhatározom, hogy ezen túl nem így szeretek, és nem is így akarom, hogy szeressenek. Isten mindig szeret bennünket! Isten a Szeretet! (1Jn 4.16.) Ő mindig és mindenkit egyformán szeret! Identitása, hogy Ő a Szeretet. Minden egyes hozzáállása csak ebből fakad. Ezért is tudok változni, mert még eddig soha nem tapasztaltam, hogy Valaki azért szeret, mert létezem. A Tékozló fiú példabeszéde (Lk.15 11-32.) a legragyogóbban nyilatkoztatja ki az Atya arcát. Ha megértem, hogy Isten feltétel nélkül szeret, akkor tudok változni. Isten akarja, hogy változzunk, hogy tudjunk előrelépni! „Örök szeretettel szeret-

lek Téged!” (Jer 31.3) „Ahogy engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket, maradjatok meg örök szeretetemben” - mondja Jézus (Jn 15.9) A világ azért áhítozik és szenved, mert nem ismeri fel, hogy szeretve vagyunk!!! Fontos, hogy lássa a többi ember rajtunk, keresztényeken, hogy szeretve vagyunk! A Keresztény az, akinek van Valakije! Isten irgalmassága azt jelenti, hogy Isten a tet-teinktől függetlenül szeret minket, mert az Ővéi vagyunk! Ha ezt megértem, akkor emiatt kezdek változni, kijönni bűneimből!

A második láb a másokkal való kapcsolat. Ez egy olyan dimenziója életünknek, ahol mindannyian segítségre szorulunk. Ha nem szeretem a másik embert, nem teljesítem Isten akaratát. „Szeresd felebarátodat, mint önmagad...” (Máté 5. 43-48.) A szeretet nem csupán érzelmi, hanem akarati döntés. „Ha tehát én az Úr megmostam a lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát.” (Jn 13,14.) Szent Terézia ad egy fokmérőt. Akarod-e tudni, hogy szeretetednek mekkora a hófoka? Ha tudni akarod, ne azt nézd, hogy hány látomásod volt, hányszor bőjtölsz, hány vallásos dolgot teszel! Nézd meg a kapcsolatodat a másik emberrel. Milyen a kapcsolatod másokkal, akivel együtt élsz, akivel sűrűn találkozol? Távolról könnyű szeretni. Akard azokat szeretni, akik próbára teszik türelmedet! Egyetlen fokmérője Isten szeretetének, a felebaráti szeretet! Csak akkor lehetek Istennel jó kapcsolatban, ha az embertársaimmal is jó kapcsolatban vagyok (már ami engem illet, mások válaszátlól függetlenül). Az én szeretetem nem függhet attól, hogy a többiek miként szeretnek engem. Ne várjuk, hogy a másik előbb szeressen. Ha szeretetet akarok kapni menjek Krisztushoz. Marcell atyánk is ezt vallja: „Nekem csak szeretni szabad!” Mit tegyünk ahhoz, hogy a másikat tudjam szeretni? Szavakkal is ki kell fejezni szeretetünket, de az nem elég. Az emberi kommunikáció nem csupán szavakból áll. A nonverbális kommunikáció: mimika,



gesztus, tekintet. Ezekkel fejezzük ki 80 %-ban érzéseinket, csak a többit szóval. Elsősorban egymásban nem azt nézzük, hogy mit mondunk, hanem, hogy hogyan mondjuk. Olyan személyeket, akikkel mindennap találkozunk és nehéz a kommunikáció, azokat megnyerhetjük gesztusainkkal. Ha van motiváció – vagyis, hogy szeretni akarom a másikat – tudatosan sikerülni fog a megnyerése. Szent Terézia azt mondja, a boldog lelki élet kulcsa az elhatározottság! Ne essünk kétségbe, ha egyből nem sikerül, mert ilyen esetben a gonosz lélek vissza akart húzni. Ki kell lépünk egónk zárt világából, amely csak magára tekint. Nemcsak én létezem, ott van a másik! Érdeklődjünk, hogy sikerült, milyen

volt a napod! Keresztes Szent János is arra tanít, hogy minél inkább erősíted Krisztussal való kapcsolatodat, annál több teret adsz másoknak. Akkor érdekel, mit gondol, mit érez a másik. Nem az számít csak, hogy velem mi van, fontos a másik is. Az Istennel való szeretetkapcsolat tanít meg minket arra, hogy hogyan szeressük embertársainkat. „Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem tettel és igazsággal.” (1 Jn.3.18)

A harmadik láb az önmagunkkal való kapcsolat. Nem tudjuk Istent és a másikat jól szeretni, amíg önmagunkat jól nem tudjuk értékelni és szeretni. Ha magunkat nem bírjuk elviselni, magunkkal kell leélni egész életünket. El kell kezdeni magunkat helyesen szeretni. „Isten látta, hogy jó mindaz, amit alkotott.” (Ter 2.1) Isten mindnyájunk életét külön-külön akarta. Isten azt mondja: jó, hogy vagy, akarom, hogy legyél. A ma felnövő generáció úgy érzi, hogy nem akarták, hogy legyenek, csak elviselik őket. De Isten akarta őket! Ez felszabadító üzenet! Milyen jogon nem fogadják el magukat, ha Isten akarta, hogy legyenek? Azt nem mondja Isten, hogy jó, amit csinálnak, de azt mondja, hogy jó, hogy vagy!!! Sokszor probléma életünkben, hogy nem fogadjuk el magunkat, ahogy vagyunk. Szeretnénk másmilyenek lenni. Van egy másik véglet, a túlzott, narcisztikus hozzáállás, ami azt mondja, hogy egyedül én tudok jól mindent. Szent Terézia arra tanít, hogy az alázatos ember halad a középpont felé. Az alázat igazságban való járás, elfogadni realitásunkat. Tisztában lenni erényeimmel, nehézségeimmel, hibáimmal, tulajdonságaimmal. Az alázatos ember önmaga valóságára mond igent. Valóságunkat elfogadni az egyik legnehezebb dolog a világon. Ha megértem, hogy szeretve vagyok, csak akkor tudom elfogadni. Isten engem így szeret, kérem Öt, Uram segíts, változtass meg engem akaratom szerint. Hányszor akarunk kiírtani egy-egy hibánkat, mondván, hogy majd így elfogad az Úr. Ez a magatartás tévútra visz, mert csak ha elfogadom magamban a jót és a rosszat is, akkor tudok megnyílni a változásra! Addig nem tudunk változni, amíg ki nem mondjuk, hogy én szeretem magam, ahogy vagyok! Nagy döntés őszintén a tükörbe nézni! Ekkor elkezdenek változni azok a tulajdonságaim, melyeket meg kell változtatnom. Ez fáj, de gyógyít a szembenézés. Ez nem megy egyedül, Krisztus ad biztonságtudatot. Feltehetjük: mi a legrosszabb, ami történhet? Képes vagyok szembenézni a fájdalommal, mert az igazság szabaddá tesz a görcsös megfelelési kényszereinktől. Krisztusnak akarok tetszeni, nem másnak. Megismételhetetlen személyiségek vagyunk. Ezzel segítünk a világon, ha merünk önmagunk lenni. Ez elősegíti másokban is a változást.

A lelkigyakorlat végeztével mindenki magával vihette és a karácsonyfája alá tehetette a virtuális kisszéket, hogy ha ránéz, eszébe jusson, melyik láb szorul még javításra.

Szánthó Zoltánné Eleonóra és Szánthó Zoltán
székesfehérvári VÉK közösség



ÜNNEPELT MISKOLC

Avilai Szent Teréz búcsút ünnepeltek a VÉK és a miskolci hívek 2013. október 20.-án. Az Úr ajándékozó szeretetéből két kármelita atya tette szebbé, felemelőbbé az ünnepet. Hálás köszönet érte.

A búcsú előtti lelkigyakorlatot P. Bakos Rafael ocd tartományfőnök atya tartotta. A téma Avilai Szent Teréz munkássága volt. Teréz áldozatos életét – amely szinte kimeríthetetlen forrás a Krisztust keresők és követők részére – hozta még közelebb a lelkekhez.

Az ünnepi szentmisét P. Béri László Renátó ocd atya végezte. Jelenlétével, tanításával vezetett a Terézi úton a tökéletesség felé. Homiliája után kivételesen éltük át a szentmise szövegét: Emeljük fel szívünket! Felemeltük az Úrhoz. A szentmise után hitünkéről tettünk tanúságot embertársaink előtt a Szentségi Jézussal való körmenetben, és Te Deum-mal zártuk együttlétünket.

Az ünnephez kapcsolva emlékezünk meg a VÉK elődje, a Kármelita Harmadrend megalakulásának 70. évfordulójáról. A Kármelita atyák áldásos munkája nyomán 1943-ban megalakult a Kármelita Harmadrend. Olyan erős volt a kármelita lelkiség bennük, hogy a szétszóratás idején is meg tudták őrizni. Ebből a tűzből, amelyet a kármelita atyák gyújtottak 70 évvel ezelőtt, még maradt egy kis szikra. Ez a kis parázs a maradék harmadrendi tagok élesztették újra a közösséget. 1992-ben már virágzó harmadrend működött Miskolcon. Mára megfogytak, de összefogva, egymást támogatva lelki testvérként igyekszünk a kármelita lelkiséget, a keresztény értékeket jelenvalóvá tenni életünkben, környezetünkben.

A Kármelita Világi Rend egy hivatás. Isten jelenlétében élni kegyelem. Aki felismeri Isten jelenlétét életében és meri elkötelezni magát Krisztus mellett az be tudja fogadni Isten kegyelmét. Ezt a kegyelmet, az Isten irgalmas szeretetét köszöntük meg a búcsú alkalmával. Hivatásunkat, küldetésünket a Szűzanya oltalmára bízuk. Ő vezessen Szent Fiához.

Mire tanít Teréz anyánk?

*„Teremjek gyümölcsöt vagy ne teremjek,
hallgassak vagy beszéljek,
mutassa nekem sebem a törvény,
élvezze a gyengéd Evangéliumot:
legyek fájdalomban vagy élvezetben,
egyedül Te élj énbennem:
Mit parancsolsz, hogy legyen belőlem?
Tied vagyok, Számodra születtem.
Mit parancsolsz, hogy legyen belőlem?“*

Krisztina ocds Miskolci VÉK



GYÉMÁNTKASTÉLY

*Hasonlat, de oly szép,
lelked gyémántkastély!
Szent kísérod vezet,
Teréz fogja kezed.*

*Lelked kastélyában,
legbelső szobádban
JÉZUS vár ott testvér!
A bűnbánat estjén.*

*Önismeret, bánat,
ezt a gyémántházat
örök fénybe vonja
Gonosz ne takarja!*

*Kastélyod kertjébe
óvatosan lépj be!
Hiába a falak
ott vannak a vadak!*

*Behatol a lárma,
kísért a múlt árnya.
Ima – kapu nyitva:
lépj be gyorsan rajta!*

*És a belső csendben
Mestered keresve,
nem szemmeddel látsz már,
szíved vonzza Mátkád.*

*Fáradt lábad lendül,
mert a trónteremből
JÉZUS eléd siet:
„lányom, nagy a hited!”*

*Hallod már a hangját,
nyújtja feléd karját.
/lepke szárnya verdes/
„Megtaláltál kedves?”*

Máriának vállruhája rajtunk ...

A Skapuláré Társulatok rovata



MAROSSZENTGYÖRGYI BESZÁMOLÓ

A csíkcsicsói Skapuláré imacsoportunk szívében a nyár folyamán megszületett a vágy, hogy ellátogassunk a Marosszentgyörgyön élő nővérekhez: bepillantsunk az ő életükbe, ezáltal is kifejezve azt, hogy egy családhoz tartozunk, a kármeliták nagy családjához. Elhatározásunkat megerősítette a kántor úr biztatása is, aki erről a vidékről származik és személyesen is ismeri a nővéreket. Lelkiatyánk részéről is éreztük, hogy szívesen elkísér, így kitűztük az időpontot és október 23-án 14 fős csapatunk elindult Lisieux-i Kis Szent Teréz égi pártfogása alatt a kitűzött cél felé. Gyönyörű szép őszi napon kedves zárandok csoportunkkal énekelve, Kis Szent Teréz tanításairól elmélkedve érkezünk meg a kedves nővérekhez, akikkel nagy szeretetben töltöttünk el pár órát. Jó volt részt venni a közös szentmisén, melyet P. Béri László Renátó magyarországi kármelita atya celebrált és Nagy József lelki atyánk koncelebrált: utána közösen zsolozsmázni, csendbe mélyülten imádkozni az Úr Jézus előtt. Mai rohanó világunkban igen jól esett ez az elcsendesülés, amikor nem mi beszélünk folyton, hanem hagyjuk, hogy Jézus szóljon hozzánk. Kölcsönösen megajándékoztuk egymást a nővérek azzal, hogy megosztották velünk a szemlélődő élet szépségeit, mi pedig azokkal az ajándékokkal, amit a pincéből, kamrából, szívünk szeretetéből vihetünk számukra.

Hazafelé vezető utunkon meglátogattuk falunk





szülöttjét: Székelykálón papi szolgálót teljesítő Becze Lóránd papbácsit, aki a csíki ember vendégszeretetével fogadott bennünket. Hisszük, hogy ezekben a találkozásokban ott volt az Úr Jézus is, az ő nevében voltunk együtt, éreztük és érezzük így utólag is a szívünkben. Zarándokutunk hátralevő részében a Gordon tetőn lévő Jézus Szíve kilátót tekintettük meg, sőt nem csak megtekintettük, hanem ki is néztünk belőle. 22 méter magasból láthattuk a környező falvakat, megcsodálhattuk az őszi természet szépségeit. Zarándoklatunknak kicsit kalandos volt ez a része a száraz levelek, ágak között nem volt egyszerű a tetőre fel és onnan lejönni, főleg az idősebbeknek és lelki atyánknak, akinek közel egy éve, hogy eltörött a lába, és aki azért mindig elől járt és segítségére volt híveinek. Hiszem, hogy a „kis dolgok – kis utak” szentje közbenjárónk volt, hogy ez „rövid de kedves zarándoklat” ilyen szépre sikeredett, ahogy fogalmazott hazafelé hálaadó imájában lelkiatyánk. Kérjük Kis Szent Terézt továbbra is, aki 15 évesen elszántan küzdött, hogy a Kármelbe léphessen, áldozatot hozni a bűnösökért és a papokért, legyen közbenjárónk, hogy mindennapi feladatainkat, a Szűz Anya mellett vállalt küldetésünket az Ő példája szerint teljesíthessük.



Sárosi Éva
Csikcsicsó



ÜNNEP A KÁRMELBEN

2 014. február 22-én, szombaton délelőtt 11 órakor főtiszt. dr. Takács Nándor Jusztin ny. püspök atya hálaadó szentmisét mutatott be a budapesti Kármelhegyi Boldogasszony templomban abból az alkalmából, hogy 25 éve szentelték püspökké, valamint azért is, hogy volt novíciusmestere Marton Marcell atya hősies erényeit Ferenc pápa a közelmúltban elismerte és tiszteletreméltó címmel illette meg. A hálaadó szentmisén részt vett a Sarutlan Kármelita Rend egyik római előjárója, Albert Wach definitor atya is.

A szentmise elején Bakos Rafael provinciális atya köszöntötte a híveket, majd Jusztin püspök atyának adta át a szót, aki hálás szívvel mutatta be a szentmisét. Definitor atya homiliájából néhány gondolat: Mivel aznap egyben Szent Péter apostol székfoglalójának az ünnepe is volt, feltette Jézus példájára a kérdést: „Ti kinek mondotok engem?” (Mt 16,13) Nehéz feltenni egy kérdést, amely meghív egy dialógusra. Jézusnak állandó kapcsolata van a Mennyei Atyával. Azért teszi fel a kérdést, mert látja testvérei nyugtalanságát. Fel akarja nyitni a szemüket. Ma is kérdezi tőlünk: „Ti kinek mondotok engem?”

A definitor atya homiliájában Jusztin püspök atya életének különleges állomásaira is visszatekintett. Hangsúlyozta, hogy Jusztin püspök atya büszkébb arra a tényre, hogy Marcell atya fia, mint arra, hogy püspök volt. Fontos, hogy keressük a szentek társaságát, mert így fedezhetjük fel valódi identitásunkat. Ők segítenek nekünk, mindnyájan az életszentségre vagyunk hivatottak. Ehhez szükséges a Szépszeretet Anyjának a társasága, kinek Marcell atya lelki gyermeke, ezért Mária fia is.

A szentmise befejező részében Rafael atya imádkozott Marcell atya sírjánál, hogy dicsőítse meg Mennyei Atyánk őt már itt a földön is és nyilvánítsa ki benne szeretete hatalmát és irgalma nagyságát, hogy mielőbb a boldogok között tisztelhesük.

POSTALÁDÁNKBÓL



AHOGY MEGISMERTÜK KINGA NŐVÉRT ...

Néhány szóban szeretnénk bemutatkozni. Ignácné Janó Juditnak hívnak, a férjem Ignác Tibor. Pécsett élünk szentségi házasságban 2008 óta. Házasságkötésünk után már szeretettük volna, ha születik gyermekünk, de a várva várt gyermekáldás nem érkezett. Másfél év után orvoshoz fordultunk, kivizsgáltak minket, 2010-ben két műtéten is átestem. A gyermek mégsem jött.

Sokáig nagyon nehéz volt ezt a terhet cipelni. A sorozatos csalódások megviseltek minket, de azért mindig bizakodóak maradtunk. Ahogy azonban teltek az évek egyre nehezebb volt. Szégyenként, Istentől való elvetettségként éltük meg ezt a helyzetet. Én felvettem a férjemnek még 2009-ben, hogy fogadhatnánk örökbe egy kisbabát, de ő nem volt nyitott erre. Azt mondta, hogy imádkozzunk, és majd Isten ad nekünk gyermeket. Miután többszöri próbálkozásomra sem sikerült kinyitnom a férjem szívét az örökbefogadásra, a Lélek indítására nem beszéltem többet erről.

2010-ben az egyik közösségi testvérünknek Kinga nővér írását vettük meg. Kicsit beleolvastam, de annyira megfogott, hogy le sem nagyon tettem. Hamar elolvastam, és nagy hatással volt rám. A férjemnek is ajánlottam, így ő is elkezdte olvasni. Őt is nagyon megérintette, de csak félig jutott az olvasásban, mert oda kellett közben ajándékoznunk a könyvet. Ez az idő is elég volt azonban arra, hogy Kinga nővér élete és az, amit Isten cselekedett általa, nagyon megérintse őt. Sokszor beszélgettünk erről.

Akkoriban a férjem egy vállalkozónál dolgozott, kenyeret szállított a Sütőipari Vállalat megbízásából a Balaton mellet-





ti több üzletbe. Az útjai során minden nap elment a magyar-széki Kármel mellett. Amikor odaért, meghívott az autójába szenteket, hogy menjenek vele, és imádkozzák vele együtt a rózsafüzért. Abban az időben minden nap elimádkozta a rózsafüzért. Először hívta Urunk Színeváltozásáról nevezett Kinga nővért, aztán

Boldog Jácintát és Ferencet, és végül Lúcia nővért, a fatimai látnokokat.

Közben mi nem beszéltünk az örökbefogadásról.

Egyik nap otthon voltam, és felhívott a férjem, és azt mondta nekem: „Az van a szívemben, hogy fogadjunk örökbe egy kisbabát.” Teljesen elképedtem, és meg is kérdeztem tőle, hogy ez a gondolat most honnét jött, kivel beszélt erről. Ő mondta, hogy nem beszélt senkivel. Imádkozta a rózsafüzért, és egyszer egy erős bizonyosságot érzett a szívében, hogy Isten szeretné, ha befogadnánk egy kisgyereket.

2011 februárjában jelentkeztünk a megyei gyámhivatalnál a szándékunkkal. Két évet és két hónapot kellett várnunk, és idén áprilisban megérkezett hozzánk Johanna Beáta a kislányunk. Akkor négy hónapos volt. Teljes szívvel elfogadtuk őt mindketten, és Isten nagy ajándékának tartjuk őt.

Mindig tudtuk, hogy Kinga nővér közbenjárt értünk, és az imájára nyitotta meg Isten a férjem szívét az örökbefogadásra. Ez nagyon nagy dolog volt a számunkra. És nagyon hálásak vagyunk érte.

IN MEMORIAM



**A Kármelhegyi Boldogságos Szűz Máriáról
és Jézusról nevezett Szent Terézia keszthelyi VÉK közösség
Gyászol**

**Németh Lászlóné, Oltáriszentségről nevezett
Klára nővérünket 82 éves korában,
2013. november 16-an az Úr magához hívta.**

Végleges ígéretet férjével együtt 1997-ben tett. Betegségeit, megpróbáltatásait türelemmel viselve, férjével Istvánnal együtt Istennel való mély bensőséges kapcsolatban élte a Kármel lelkiiségét. Imádságos lelkületével kísérte a közösség életét.

Örök világosság fényeskedjék neki!

*Nagyhatalmú Szűzről nevezett Mirjam ocds
VÉK Keszthely*





**A budapesti Keresztes Szent János Közösség
fájdalommal tudatja, hogy**

**Dombora Andrásné (szül.: Marie-Therese Ferlin)
Keresztről nevezett Erzsébet OCDS
2014. január 09-én, 87 éves korában elhunyt**

Nővérünk 1927-ben Franciaországban született, nevelkedett és végezte iskoláit. Erdélyből származó magyar férjével Belgiumban telepedtek le, ahol jelentkezett egy kármelita közösségbe. 1982-ben tette le végleges ígéretét.

Férjének halála előtti kívánságára, amikor özvegy lett Magyarországra költözött, amelynek pontos idejét nem tudjuk (a hosszabb időt igénylő áttelepülés 2001-ben kezdődött).

Nővérünk Árpádházi Szent Erzsébet mély tisztelője volt, akinek gyökerei is e táj felé vonzották.

Mivel neki is és francia anyanyelvű közössége tanácsának is fontos volt a Kármeliták Világi Rendjéhez tartozás folyamatossága, ezért tartományfőnöki levélváltásokkal megtörténhetett az engedélyezés, hogy a már budapesti tartózkodása mellett az itteni közösségek egyikéhez csatlakozzon. 2011-ben lett a Keresztes Szent János Közösség tagja.

Erzsébet nővér veleszületett süketsége és beszédnehézsége ellenére férje kedvéért megtanult magyarul. Sokat fordított – főként egyházi témában – magyarról franciára. Idős kora, folyamatosan romló egészségi állapota sem akadályozta rendszeres megjelenését a közösségi összejöveteleken. A terézi olvasmányok megosztásainál a kijelölt részekhez hozzászólásait e-mailben küldte el, mert így általunk felolvasva mindenkivel meg tudta osztani mély gondolatait. Lelkülete, derűje, elfogadó szeretete felejthetetlen nyomot hagyott bennünk. Szívünkben, imáinkban őrizzük emlékezetét.

Az Úr adjon neki örök nyugalmat, és az örök Világosság fényeskedjék neki.

*Keresztes Szent János VÉK Közösség,
Budapest*



**A budapesti Keresztes Szent János Közösség
fájdalommal tudatja, hogy**

**Fatimai Szűzről nev. Fazekas Eszter OCDS nővérünk
2013 decemberében az Úrhoz költözött**

Nővérünk 1943. március 3-án, Nyáregyházán született, hatgyermekes munkás, földmunkás családból. Az ideológiai nyomás ellenére édesanyja harciasan kiállt a hitoktatás eltörlése ellen, és lánya is átvette ezt a hősiesség kitaratást a hit mellett.

Gyerekkori betegsége, mely egész életén át kísérte, akadályozta a tanulásban, de falujának plébániáján segítette a sekrestyében, kántorkodott, minden munkát elvállalt. Fial felnőtt kora óta Budapesten dolgozott az egészségügyben, távol otthonától, ahová sokszor heteken keresztül nem tudott a távolság és a költségek miatt hazautazni. Mindvégig egészségügyi intézményben lakott szolgálati lakásban, vagy az osztály ügyeletes szobájában.

Gyerekkora óta a templomban, és a templom körül érezte magát igazán otthon. Imádságos élete, odaadása példaértékű volt. Nyugdíjazása után szüleiével, később már csak édesanyjával lakott vidéki egyszerűségben, mindvégig nagy lemondásban, szerény anyagi körülmények között.

1990-ben kapott meghívást a Kármelbe egy lelkigyakorlatos beszéd révén.

1995-ben tette le végleges ígétét. 1997-ben tanácsossá választotta a közösség 3 évre.

2006-ban kérte szórványtagságát, amikor már a rendi összejövetelekre, lelki gyakorlatokra nem volt képes a nagy távolság, és az egyre romló egészségügyi állapota miatt eljánni, de a közösséggel még ezután is tartotta a kapcsolatot az utolsó évekig.

2013 Karácsonya előtt, 71. életévében - karácsonyi levelünk postai visszairányítása kapcsán - vettük halálhírét, melynek körülményeit sajnálatos módon nem ismerjük.

Szeretettel őrizzük emlékét. Az Úr adjon neki örök nyugalommal, és az örök Világosság fényeskedjék neki.

*Keresztes Szent János VÉK Közösség,
Budapest*



**Újra gyászol az Avilai szent Terézzről és szent Teréz Margitról
nevezett Miskolci VÉK Közösség.**

**Berényi Jánosné
Szeplőtelen Fogantatásról nevezett Leona nővérünk
2013. július 18-án, 100 éves korában
örök nyugalomra hajtotta fejét.**

Leona nővérünk 1991-ben jelentkezett a Miskolci VÉK Közösségbe. Ebben az évben öltözött be, egyszerű ígéretet 1994. évben tett, végleges ígéretét pedig 1998. április 20-án tette le.

Buzgó híve volt közösségünknek. Részt vett a közösségi találkozókön, imaórákon követte a kármelita szentjeink tanítását. Életével tükrözte a Szűzanya szeretetét.

2008. március 4-én kérte szórványtagságát, mert beköltözött a miskolci Napsugár Szeretetotthonba. Időskori betegségei voltak, nagyon nehezen tudott már járni, később pedig már teljesen ágyhoz kötött lett. Még ebben az időben is buzgón imádkozott a Kármelért, annak minden tagjáért. Mosolygós, szelíd tekintetével nagyon megszerették az Otthon lakói, és ápolói.

Utolsó útjára fia családjával és minden rokona kísérte el.

*Avilai szent Terézzről és szent Teréz Margitról nevezett
Miskolci VÉK Közösség*





Az Úr hazahívta

Orosz Imréné, sz. Szakos Klára
Mindenszentekről nevezett Angéla nővérünket

Angéla nővérünk 1991-ben öltözött be a Miskolci VÉK Közösségébe. 1994-ben egyszerű ígéretet tett, 1996. december 14-én letette végleges ígéretét.

Nagyon imádságos, szelíd, és jóságos asszony volt. Nagyon szerette az Oltáriszentségben jelenlévő Jézus Krisztus Urunkat. Sok éjszakai szentségimádáson vett részt. Sokfelé járt és vitte, hirdette az édes Jézus szeretetét, életével, megjelenésével.

Súlyos gerinc betegségei voltak, egy baleset következményeként gerinc merevítőt hordott. Nagyon nehezen járt, de ez nem akadályozta meg abban, hogy elmenjen közösségi összejövetelekre, imádságra.

2011. február 20-án kérte szórványtagságát – 72. életévében – mivel már nem tudott egyedül járni.



Férje, három gyermeke, számos unokája, testvére és családjának tagjai, a miskolci VÉK Közösség testvérei kísérték el utolsó útjára, Szirmabesenyő temetőjébe.

„Szűzanyánk, végy karjaidba minket, amidőn majd meghalunk!”

*Avilai szent Terézről és szent Teréz Margitról nevezett
Miskolci VÉK Közösség*



Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a miskolci VÉK Közösség tagja

Novák Piroska
Szűzanyáról nevezett Cecília nővér

2 013. december 21-én, szombaton, 75 éves korában, súlyos betegség után befejezte földi életét.

Temetése 2014. január 9-én volt a miskolci Minorita templomban szentmisével. Azt követően a templom kriptájában helyeztük végső nyugalomra.

Testvérünk 1938. május 15-én született Méra községben. Szülei, de a tágabb család is mélyen vallásos volt. Édesanyjával naponta ment szentmisére. Még egész kicsi lány volt, amikor az imádkozó asszonyok megengedték neki, hogy a rózsafüzér egy-egy tizedét elimádkozza.

A miskolci VÉK-nek az újraindulástól a tagja. Beöltözött 1991-ben, egyszerű ígéretet 1994-ben tett, és a végleges ígéretét 1997-ben tette le.

Tevékenyen részt vett a közösség életében: munkával, anyagi támogatással, imával, és főleg lelkesedéssel mutatott példát. Több cikluson keresztül volt tanácsos,



pénztáros, képzés vezető. A skapuláré találkozókön többször tartott tanítást: pl. Kis Szent Terézről. Ezekre az előadásokra nagyon alaposan, lelkiismeretesen készült fel.

Szívesen segített, ha bajbajutott rászoruló fordult hozzá: akár vigasztalást, vagy anyagi segítséget kért tőle. Betegeket, magányos öregeket látogatott, telefonon is

tartotta a kapcsolatot. Igazi apostoli karizmája volt. Minden alkalommal (úton-útfélen) tanított az Isten szeretetéről, az ima fontosságáról. Mindenkit a gyóntatószék felé irányított. Gyakran volt kórházban, ahol szobatársait közös imára buzdította, mindig sikerrel.

2000. évben volt a csípőműtété. Amikor Sándor atya elvitte neki a szentségi Jézust, addigra felkészítette szobatársait, (többen voltak): mindenki gyónt, áldozott, sőt olyan is volt, aki évek óta nem járult a szentségekhez. Magáról mindig úgy vélekedett: semmi esélyem nincs az üdvösségre, csak az Úr Jézus irgalmára bízom magam.

Családja órangyala volt: mindegyikükre gondja volt, főleg a lelkükre. Édesanyja halála után idős édesapját magához vette és gondozta, ápolta mintegy 20 éven keresztül.

Többször hangoztatta: nekünk, magányosoknak szükségünk van a betegségre, szenvedésre, mert nincs olyan lehetőségünk, mint a családayáknak (gyermeknevelés, sok munka, aggodás, gond, stb.).

2009. november 9-én, az esti szentmisén, a szentáldozás utáni pillanatokban lett rosszul, agyvérzést kapott, amiből már nem tudott felgyógyulni. Szellemileg leépuult, szinte semmi sem érdekelte a körülötte lévő világból. Csak az imádságot nem felejtette el, lelkében tudta, hogy vele van az ő Ura Istene, és a Szűz Anya, Szent József, akiknek nagy tisztelője volt.

Szűzanyánk, végy karjaidba minket,
Amidőn, majd meghalunk

*Avilai szent Terézről
és szent Teréz Margitról nevezett
Miskolci VÉK Közösség*



KÁRMELITA LITURGIKUS NAPTÁR



Április

1. kedd **Szent Nuno Alvares Pereira szerzetes,** – választható emléknap

Május

16. péntek **Stock Szent Simon szerzetes,** – választható emléknap
 21. szerda **Keszthely: templomszentelés évfordulója,** – főünnep
 22. csütörtök **Szent Joakima de Vedruna szerzetesnő,** – választható emléknap
 29. csütörtök **Szent Kelemenről nev. Boldog Elia szűz,** – választható emléknap

Június

7. szombat **A Szent Bertalanról nev. Boldog Anna szűz,** – választható emléknap
 12. csütörtök **Boldog Alfonz Mária Mazurek lelkipásztor és Társai vértanúk,** – választható emléknap
 14. szombat **Az Eukarisztiáról nevezett Boldog Mária Candida szűz** – választható emléknap
 17. kedd **Zsolozsma rendi halottainkért**

A folyóiratot budapesti rendházunktól lehet megrendelni. Nincs meghatározott előfizetési díja, **adományokat** fogadunk el érte. **Egy szám önköltségi ára kb. 480.-Ft,** (postaköltség nélkül). Ez csak irányár. Aki ennél kevesebbet tud adományozni, annak sem szüntetjük meg előfizetését, amennyiben igényt tart újságunkra. Csekket évente kétszer postázunk, **a folyóirattal együtt,** azon lehet fizetni (a magas banki díjak miatt ajánlatos csak évente egyszer megtenni, nagyobb összegben).

Köszönjük, hogy imáikkal és anyagi hozzájárulásukkal támogatják Rendünket és folyóiratunkat. Isten fizesse meg. **Minden jótévőnkért templomainkban havonta egy szentmisét mutatunk be.**

Számlaszámaink:**Sarutlan Kármelita Rendtartomány Győri Rendháza és Temploma**

Bank: **UniCredit 10918001-00000020-63350043** (erre lehet a folyóiratra szánt adományokat befizetni)

„Kármelita Kispapok neveléséért és P. Marton Marcell Boldoggáavatásáért”

alapítvány (Célja: a nevében foglaltak és a Kármelita Rend összes tevékenységének támogatása.

Közhasznú szervezet! Az adományok az adóalapból levonhatók)

Bank: **11100104-18055359-10000001**; Adószám: **18055359-1-41**

TARTALOMJEGYZÉK

Mindenki kincse	1	Cseh Péter Mihály atya prédikációja Kinga nővéréről.....	48
TANÍTÁS	2	<i>A világban, de nem a világból</i> <i>A Világban Élő Kármel rovata</i>	
Marcell atya tiszteletre méltó lett	2	„Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben ...”	51
Gondolataim Marcell atyáról	10	Egy háromlábú szék, avagy lelkigyakorlat adventben Székesfehérváron	54
Találkozásom Marcell atyával	13	Ünnepelt Miskolc.....	57
Mit jelent számomra Marcell atya	15	Gyémántkastély	58
Gondolataim Marcell atyáról	17		
„NEKED SZÜLETTEM...”	19	<i>Máriának vállruhája rajtunk.</i> <i>A Skapuláré Társulatok rovata</i>	
Avilai Szent Teréz születésének 5. cen- tenáriumára készülve – Megosztások... ..	19	Marosszentgyörgyi beszámoló	59
ELMÉLKEDÉS	21	Ünnep a Kármelben	61
ElméLKedés	21	POSTALADÁNKBÓL	62
A MAGYAR KÁRMEL KINCSEI ...	23	Ahogy megismertük Kinga nővért	62
Keller Lőrinc Juvenál OCD önéletrajza ...	23	IN MEMORIAM	64
BIBLIKUM	32	Németh Lászlóné, Oltáriszentségről nev. Klára.....	64
A Biblia kialakulásának földrajzi körülményei		Dombora Andrásné, Keresztről nev. Erzsébet OCDS	65
Az emberiség fejlődése és a civilizáció alapjai	32	Fatimai Szűzről nev. Fazekas Eszter OCDS	66
A KÁRMEL NAGY CSALÁDJA ...	39	Szeplőtelen Fogantatásról nev. Leóna	67
<i>Egyedül az Egyetlennel.</i> <i>A sarutlan kármelita nővérek rovata</i>		Orosz Imréné, sz. Szakos Klára, Mindenszentekről nev. Angéla	68
A kereszt feltétel nélküli szeretet	39	Novák Piroska, Szűzanyáról nev. Cecília	69
Kérjünk! – De mit?	45	KÁRMELITA LITURGIKUS NAPTÁR	71
Szentlélek – Barátunk	46		
Kis Teréz újra a mozikban	47		

Egy évben négy szám jelenik meg.

Kiadja a Magyar Sarutlan Kármelita Rendtartomány – 8360-Keszthely, Tapolcai út I/A,
Tel-fax: 83/311-601; www.karmelitarend.hu

A kiadásért felel P. Bakos Rafael OCD tartományfőnök

Felelős szerkesztő: P. Béri László Renátó OCD

Szerkesztőség és előfizetés: Kármelita Rendház, 1134 Budapest, Huba u. 12.
E-mail: karmelujsg@karmelitarend.hu; Tel.: (30) 526 5055, Fax: (1) 350-0867

Borítótér: Fehér Márta OCDS

Fotók: Bencsek Máttyás ocds,

Nyomdai előkészítés: Pozsgai Attila

Nyomás: Alto Nyomda, 8000 Székesfehérvár, Irányi D. u. 6. – Felelős vezető: Vass Tibor